

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY - Przeczytaj i podaj dalej

ZRZESZENIE ORGANIZACJI POLONIJNYCH W SZWECJI

KWARTALNIK

Nr 43 - 2023

POLO니아 NOWA

NAGRODA

dla kwartalnika

**POLO니아
NOWA**

za rok 2022

80. ROCZNICA

RZEZI

WOŁYŃSKIEJ

KWARTALNIK POLONIA NOWA

Okładka

Nagroda im. Macieja Płazyńskiego dla redakcji „Polonia Nowa”

Zdjęcie: Markus Sygnarek

Redaktor naczelna

Teresa Sygnarek

teresa.sygnarek@gmail.com

Redaktorzy

Danuta Zasada, danutaz2301@gmail.com

Anna Paradowska, a.paradowska3media@gmail.com

Agnieszka Więckowska, agneswieckowska@gmail.com

Śława Schmelich, slawa24@hotmail.com

Sekretarz redakcji

Grażyna Zalisz, grazyna.zalisz@gmail.com

Redaktor techniczny

Markus Sygnarek, markus.sygnarek@gmail.com

Opracowanie graficzne

Teresa Sygnarek

Zamówienie ogłoszeń i prenumeraty:

kontakt@polonia-zop.eu

Kwartalnik Polonia Nowa zarejestrowany jest od 2011-05-02 w Urzędzie Patentowym (Patent- och Registreringsverket, PRV) - certyfikat wydawniczy nr 29456.

Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za treść i formę wywiadów, ogłoszeń i reklam.

Zastrzegamy sobie prawo do redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Nie odsyłamy nie zamówionych materiałów.

Projekt jest współfinansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023. Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Projektet är delvis finansierat av den polska premiärministerns kansli inom ramen för stöd till den polska diasporan utomlands 2023. Publikationen ger bara uttryck för författarnas åsikter och kan inte likställas med premiärministerns ställningstagande.

W tym numerze - i detta nummer

Kwartał w pigułce	4
Nagroda dla „Polonia Nowa” <i>Priset till „Polonia Nowa”</i>	6 9
Ludobójstwo na Wołyniu <i>Folkmord i Volhynien</i>	10 11
Kopernik - astronom i nie tylko <i>Kopernikus - inte enbart en astronom</i>	12 13
Prześladowany za polskość <i>Förföljd för sin polskhet</i>	14 17
Musielіśmy uciekać z Białorusi <i>Vi fick fly från Vitryssland</i>	18 20
Zagraniczne media na celowniku <i>Utländska medier kontrolleras</i>	21
VI Zjazd Polonii i Polaków za Granicą	22
Znaczone wspólnoty mediów poonijnych	24
Konkurs Polska - Szwecja	25
Przedstawiamy redaktor Annę Paradowską	26
Ostatnie wydarzenia w Zrzeszeniu	28
40 lat Ogniska „Kwiaty Polskie”	30
Obchody Święta Narodowego Szwecji	31

Chcesz dostawać kwartalnik Polonia Nowa bezpośrednio na swój adres?

OPŁAĆ TYLKO PRZESYŁKĘ!

Wyślij do nas swój adres na:
kontakt@polonia-zop.eu
i wpłać 110 kr na znaczki
za 4 numery

na Bankgiro: 5628 - 8525
lub Swishem na nr 123 456 87 88

TERESA SYGNAREK

Redaktor naczelna

DRODZY CZYTELNICY

Redakcja naszego kwartalnika jest dumna z otrzymanej nagrody im. Macieja Płażyńskiego i w tym miejscu pragnę podziękować każdej osobie w naszej redakcji za ich wkład, bo ta nagroda jest dla całej redakcji.

Piszemy o tym na stronach 6-8.

W tym roku przypada 80. rocznica ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich rebeliantów OUN – UPA, określanego jako Rzeź Wołyńska. Zebraliśmy wiarygodne wypowiedzi, które przedstawiają zarówno historię, jak i status obecnej sytuacji w relacjach polsko – ukraińskich.

Kontynuujemy temat uwięzionego polsko-białoruskiego dziennikarza Andrzeja Poczobuta, ale także piszemy o losach tych dziennikarzy, którzy musieli uciekać z Białorusi, aby uniknąć podobnego losu.

Wszystkim naszym Czytelnikom życzymy w miarę słonecznego lata i wspaniałego wypoczynku.

W imieniu całego zespołu redakcyjnego

KÄRA LÄSARE

Redaktionen för vår kvartalstidning är stolt över utmärkelsen den har fått, det sk. Maciej Płażyńskis pris och här vill jag tacka varje person på vår redaktion för deras bidrag, eftersom det här priset är för hela redaktionen.

Vi skriver om det på sidan 9.

I år är det 80-årsdagen av folkmordet som begicks av de ukrainska OUN-UPA-rebellerna, känd som Volhynian massaker. Vi har samlat in trovärdiga uttalanden som presenterar både historien och statusen för den nuvarande situationen i de polsk-ukrainska relationerna.

Vi fortsätter ämnet om den fängslade polsk-vitryska journalisten Andrzej Poczobut, men skriver också om ödet för de journalister som var tvungna att fly från Vitryssland för att undvika ett liknande öde.

Vi önskar alla våra läsare en lagom solig sommar och en härlig sommarvila.

För hela redaktionens räkning

Masz ciekawą wiadomość,
artykuł, reportaż?

**Zapraszamy
do współpracy**

Napisz do nas
kontakt@polonia-zop.eu

Coś Wam umknęło w ubiegłym kwartale tego roku?

Pomyśleliśmy o tym i w telegraficznym skrócie prezentujemy „Kwartał w pigułce”, zarówno ważne wydarzenia, jak i ciekawostki.

Kiedy Szwecja w NATO?

Rząd szwedzki zgłosił propozycję wstąpienia do NATO do riksdagu, który ją zatwierdził 22 marca. Zanim nastąpi ratyfikacja członkostwa Szwecji przez wszystkie kraje członkowskie, Szwecja otrzymała status państwa zaproszonego. Oznacza to, że Szwecja bierze udział we wszystkich działaniach natowskich z wyjątkiem działań związanych z bronią nuklearną. Kraj zaproszony nie ma prawa głosu. Szef tureckiego Instytutu ds. zagranicznych stwierdził, że Szwecja wejdzie do NATO już na spotkaniu w Wilnie w lipcu jeśli wybory prezydenckie wygra kontrkandydat Erdogana.

Okazało się jednak, że wybory wygrał Erdogan otrzymując 52,14 proc. głosów w drugiej turze. 14 czerwca turecki prezydent Erdogan ponowił swoje „nie” dla członkostwa Szwecji w NATO. Według niego Szwecja nie zrobiła wystarczająco dużo aby przeciwdziałać terroryzmowi, pomimo tego że Szwecja wprowadziła nowe prawo antyterrorystyczne i wydalila wiele osób powiązanych z działalnością PKK (Partia Pracujących Kurdystanu), partią uznawaną jako terrorystyczną. Szwedzka służba bezpieczeństwa SÄPO przyznaje jednak, że PKK w Szwecji ma duży udział w finansowaniu terroryzmu.

W Szwecji w czerwcu zostały zaostżone przepisy antyterrorystyczne, wprowadzające możliwość karanania również za wspieranie organizacji terrorystycznych, w tym PKK. Rząd Szwecji wydał też po raz pierwszy zgodę na ekstradycję do Turcji mężczyzny wspierającego PKK.

Także Węgry nie ratyfikowały wejścia Szwecji do NATO argumentując to tym, że trzeba rozwiązać „wiele problemów”. To m.in. „szkalowanie Węgier”, „szkodzenie węgierskim interesom” i „brak zainteresowania Sztokholmu w naprawie stosunków z Węgrami” oraz gwarancje „nieprowadzenia politycznych debat” w sprawie węgierskiej praworządności.

Tak więc szanse na to, że Szwecja wejdzie do NATO na szczycie w Wilnie 11-12 lipca nie wydawały się realne. Tymczasem 29 czerwca miało miejsce kolejne spalanie Koranu, co z pewnością nie pomogło w negocjacjach w związku z wejściem Szwecji do NATO.

Sytuacja wyglądała na zupełnie patową kiedy Erdogan na 2 dni przed szczytem NATO w Wilnie 11-12 lipca oznajmił, że Szwecja dołączy do NATO dopiero wtedy, gdy Turcja zostanie przyjęta do Unii Europejskiej. Wydawać by się mogło, że to warunek nieadekwatny, bo rozezerzenie NATO i EU to dwa odrębne procesy. Obietnica UE o „odmrożeniu” negocjacji o wstąpieniu Turcji do UE nie jest ostateczną zgodą, ale dała Erdoganowi argument, że jego warunek został wzięty pod uwagę.

10 lica odbyło się spotkanie prezydenta Turcji Recepta Tayipa Erdoğana i premiera Szwecji Ulfa KristerSSona w Wilnie pod aus-

picjami sekretarza generalnego NATO Jensa Stoltenberga Turcja ostatecznie zgodziła się na przystąpienie Szwecji do NATO.

Decyzję Erdogana musi teraz zatwierdzić parlament turecki oraz Węgry, które wcześniej zapowiedziały, że wyrażą zgodę jeśli zrobi to także Turcja.

Sekretarz generalny NATO Jens Stoltenberg przekazał na Twitterze, że „po spotkaniu z prezydentem Erdoganem i premierem KristerSSonem prezydent Erdogan zgodził się przesłać jak najszybciej Wielkiemu Zgromadzeniu Narodowemu Turcji protokół akcesyjny Szwecji i zapewnić jego ratyfikację”. „To historyczny krok, który sprawia, że wszyscy sojusznicy NATO są silniejsi i bezpieczniejsi”

Калининград

Zmiana nazwy. Królewiec zamiast Kaliningrad

Królewiec i obwód królewiecki – takie nazwy będziemy stosować wobec rosyjskiego miasta Kaliningrad i obwołu kaliningradzkiego. Polska wraca do ich tradycyjnego nazewnictwa, związane z naszą historią i dziedzictwem kulturowym.

Królewiec wchodził w skład Państwa Zakonnego przez niemal 300 lat, potem przez ponad 400 lat znajdował się w granicach Prus i Niemiec. Przez 190 lat Królewiec był zależny od Polski, gdy tereny te były polskim lennem. Po drugiej wojnie światowej miasto weszło w skład ZSRR, a w 1946 r. władze moskiewskie zmieniły mu nazwę na Kaliningrad, która w Rosji obowiązuje do tej pory.

Kim był Kalinin?

Michaił Kalinin był odpowiedzialny za masowe zbrodnie komunistyczne, a jego podpis widnieje na decyzji o zamordowaniu oficerów Wojska Polskiego w Katyniu. Na jego cześć zmieniono nazwy kilku rosyjskich miast i instytucji, w tym Królewca na Kaliningrad.

Dzień Zwycięstwa w Rosji

9 maja Rosja obchodzi Dzień Zwycięstwa, który w Moskwie połączony jest z tradycyjną paradą wojskową. W tym roku była ona niezwykle krótka, trwała 10 minut, a przez plac Czerwony przejechał tylko jeden czołg, T-34, który pamięta czasy II wojny światowej.

Nie zabrakło natomiast agre-sywnych wypowiedzi komentujących tzw. operację specjalną. „Przeciwko naszej ojczyźnie znów toczy się prawdziwa wojna, ale stawiliśmy opór międzynarodowemu terroryzmowi, więc ochronimy mieszkańców Donbasu oraz własne bezpieczeństwo”, stwierdził Władimir Putin.

Broń jądrowa na Białorusi

Władimir Putin oświadczył, że rosyjskie głowice jądrowe zostały dostarczone na Białoruś, i że jest to pierwsza partia głowic jądrowych..

W ocenie analityków wojskowych jest to kolejny element szantażu, którym moskiewski reżim próbuje zastraszyć Ukrainę i zachodnie państwa.

Wcześniej na Białoruś trafiły rosyjskie systemy raketowe Iskander zdolne do przenoszenia ładunków atomowych. Przeciwno rozmieszczeniu broni atomowej na terytorium Białorusi protestuje białoruska opozycja i obrońcy praw człowieka podkreślając, że w konstytucji Białorusi zapisano, iż kraj jest wolny od atomu.

Z wcześniejszych oświadczeń reżimowych Białorusi i Rosji wynika, że pełną kontrolę nad bronią jądrową będzie sprawowała Moskwa.

AI na dobre czy na złe?

Dwie literki – AI, czyli skrót od Artificial Intelligence - sztucznej inteligencji są dziś na ustach wielu.

Cudowne dziecko technologii Sam Altman chciał zmienić świat za pomocą sztucznej inteligencji, ale jego dzieło Open AI zapaliło iskrę dzisiejszej eksplozji AI. Niektórzy postrzegają rozwój AI jako wyzwolenie, inni postrzegają AI jako zagrożenie dla całej ludzkości.

Żyjemy w czasach, w których szybko tworzone obrazy AI mogą wyglądać jak prawdziwe zdjęcia, mimo że są fałszywe.

Wystarczy poczekać, aż Internet zostanie zalany treściami wypływającymi przez sztuczną inteligencję na skalę przemysłową. Ale co wtedy?

AI pisze eseje, tworzy muzykę, grafiki i bez wysiłku może odtwarzać czyjś głos i twarz. A to jest tylko wierzchołek góry lodowej. Szybkość rozwoju AI była zaskoczeniem dla większości z nas, a także dla prawa, które dopiero teraz zastanawia się nad regulacjami.

Legislatorzy UE skupili się wokół spraw etycznych i zagrożeń społecznych, jakie prezentują rewolucyjne technologie. Nowe normy bezpieczeństwa mają chronić m.in. transformacje życia codziennego, miejsca pracy, edukację, prawa autorskie i prywatność. Wśród wymienianych zagrożeń znalazły się m.in. zastosowania AI do manipulacji wyborami, odczytywanie biometrycznych danych ludzi i systemy odczytywania emocji do użytku sił porządkowych.

Dzisiaj Sam Altman apeluje, aby podjąć globalną współpracę w obszarze sztucznej inteligencji. W jego ocenie należy także wdrożyć zachęty do przestrzegania norm bezpieczeństwa w tym obszarze.

Nowe prawo UE wymaga jednak zgody dwóch instytucji – Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej, czyli rządów państw UE. Negocjacje między nimi rozpoczęły się w drugiej połowie czerwca.

Niebo przesłonięte samolotami.

W czerwcu nad Europą rozegrały się największe ćwiczenia lotnicze w historii NATO, Air Defender 23.

To największe ćwiczenie sił powietrznych od powstania NATO w 1949 roku. Udział wzięło 25 krajów z ponad 10 tysiącami żołnierzy i około 250 samolotami różnych typów. Same tylko Stany Zjednoczone wysłały przez Atlantyk do Europy 100 samolotów. Szwecja jako państwo ze statusem partnera zaproszonego brało udział w ćwiczeniach.

Facebook będzie płatny?

Firma Meta, która jest właścicielem Facebooka i Instagrama zapowiada zmiany. W tym roku liczba aktywnych użytkowników popularnego „fejsa” przekroczyła 2 miliardy.

Meta jest drugą, po Google, największą cyfrową platformą reklamową na świecie. Ale... następuje powolny spadek ilości użytkowników. Dlaczego? To przede wszystkim młodzi ludzie opuszczają Facebooka i przenoszą się do rywalizujących platform. Stwierdzenie, że Facebook jest dla starszych można coraz częściej usłyszeć od młodych ludzi. Tymczasem Meta wprowadza opłaty i to może być początek rozwoju w kierunku osiągnięcia innego profilu.

Najwyraźniej inspiracja pochodzi od Twittera i jego planu Blue wraz z opłatami za weryfikację kont. Podobne rozwiązanie chce wprowadzić właściciel Mety Mark Zuckerberg i wprowadza usługę Meta Verified. Osoba będąca właścicielem konta, aby kupić tę usługę będzie musiała uwiarygodnić się za pomocą dokumentu tożsamości, który potwierdzi, że jej imię i nazwisko oraz zdjęcie zgadzają się z tymi na koncie Facebook lub Instagram.

Miesięczna subskrypcja Meta Verified kosztuje 11,99 USD w wersji przeglądarkowej oraz 14,99 USD w aplikacji na iOS i Androida. Została wprowadzona i jest obecnie testowana w Australii i Nowej Zelandii.

Zielone światło dla chipów w mózgu

Należąca do Elona Muska firma Neuralink otrzymała zgodę od amerykańskiej Agencji Żywności i Leków (FDA) na rozpoczęcie pierwszych badań klinicznych na ludziach. Neuralink próbowało uzyskać zgodę na badania na ludziach już w zeszłym roku, wtedy jednak FDA odrzuciła jej prośbę ponieważ zidentyfikowano szereg problemów związanych z implantami, które firma chce wszczepiać do mózgow m.in. litowa bateria w urządzeniu czy problem z bezpiecznym wyjęciem implantu bez uszkodzenia tkanki mózgu.

Neuralink twierdzi, że chipy mózgowie mogą pozwolić ludziom na wykonywanie zadań przy użyciu wyłącznie ich umysłów. Jak dotąd Neuralink przeprowadzał testy chipów mózgowych wyłącznie na zwierzętach, w tym na świnia i małpach.

Źródła: regeringen.se, incharts.se, <https://pl.tradingeconomics.com/country-list/inflation-rate?continent=europe>, <https://www.euractiv.pl>, www.polisen.se, www.omni.se; <https://innpoland.pl/194090,unia-europejska-wprowadzi-regulacje-ai-przepisy-przeciw-nowej-technologiei>; <https://serwis.gazetaprawna.pl/nowe-technologie/artykuly/8349152,metawersum-meta-facebook-srednia-dzienna-liczba-uzytownikow.html>, <https://polskieradio24.pl>, <https://businessinsider.com.pl>

Nagroda dla kwartalnika *Polonia Nowa*

3 czerwca 2023r. w Muzeum Emigracji w Gdyni wręczono nagrody im. Macieja Płażyńskiego dla dziennikarzy i mediów służących Polonii

Nagrodą im. Macieja Płażyńskiego honorowana jest praca dziennikarzy i mediów służących Polonii. Nagroda jest przyznawana co roku za pracę dziennikarską w roku poprzednim, w czterech kategoriach: dziennikarz medium polonijnego, dziennikarz krajowy publikujący na tematy polonijne, dziennikarz zagraniczny publikujący na temat Polski, Polaków i Polonii oraz redakcja medium polonijnego.

Radę Nagrody tworzą przedstawiciele rodziny Macieja Płażyńskiego, Marszałek Województwa Pomorskiego, Prezydent Miasta Gdańska, Prezydenta Miasta Gdyni, Prezydenta Miasta Sopotu oraz Press Club Polska. Organizatorem Nagrody jest Press Club Polska.

MACIEJ PŁAŻYŃSKI - Działacz opozycji antykomunistycznej, pierwszy niekomunistyczny wojewoda gdański, Marszałek Sejmu RP i wicemarszałek Senatu RP, prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, człowiek o szerokich horyzontach i dalekowzrocznym spojrzeniu na Polskę i świat.

Sprawy Polonii i Polaków za granicą były jednymi z najważniejszych, którymi Maciej Płażyński zajmował się w działalności publicznej. Traktował to jako obowiązek wobec rodaków pozostających poza krajem, ale w budowaniu więzi Polski z Polonią i Polonii z Polską widział także ogromną szansę dla kraju.

Jego wizja polityki wobec Polonii była kompletna i przemyślana. Najwyższym szacunkiem darzył promowanie polskości

i przywiązanie do tradycji przez tych, którzy – z różnych przyczyn – zostali na obczyźnie.

Maciej Płażyński uważał, że jednym z najważniejszych narzędzi w budowaniu więzi Polonii z Ojczyzną, ale także integracji poszczególnych skupisk Polaków za granicą są polonijne media.

Zginął śmiercią tragiczną w katastrofie smoleńskiej 10 kwietnia 2010 r.

Źródło: <https://nagrodaplazynskiego.pl>

NAGRODA ZA DZIENNIKARSTWO WYSOKIEJ PRÓBY

Podczas powitania laureatów i gości uroczystości, Jakub Płażyński, przewodniczący jury nagrody i syn jej patrona śp. Macieja Płażyńskiego powiedział:

*... Dla nas ta nagroda jest bardzo wyjątkowa.
Jury pielęgnuje wartości wyznawane przez jej patrona
i nagradza dziennikarstwo wysokiej próby.*

*Dziennikarstwo polonijne służy budowaniu mostów
między Polakami w kraju i tymi rozszanymi po całym świecie,
a jej laureaci stają się tym samym ambasadorami tej nagrody...*

Podczas laudacji, które wygłosili: Hanna Zych-Cisoń, wiceprzewodnicząca Sejmiku Województwa Pomorskiego, Andrzej Kowalczyk, pełnomocnik Marszałka Województwa Pomorskiego i Karolina Grabowicz-Matyjas, dyrektorka Muzeum Emigracji w Gdyni.

Under hyllningstalet som hölls av: Hanna Zych-Cisoń, vice ordförande för Pomorskie vojvodskapets regionråd, Andrzej Kowalczyk, ombud för talesman av Pomorskie vojvodskapet och Karolina Grabowicz-Matyjas, direktör för Emigrationsmuseet i Gdynia.

Zdjęcie /Foto: Markus Sygnarek

W kategorii „Redakcja medium polonijnego” nagrodę otrzymała redakcja kwartalnika „Polonia Nowa”.

W kategorii redakcja medium polonijnego uhonorowany został kwartalnik „Polonia Nowa” wydawany w języku polskim i szwedzkim. Jest to periodyk Polonii w Szwecji, redagowany przez redaktor Teresę Sygnarek, która pełni także funkcję przewodniczącej Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych – organizacji, która niezwykle mocno wspiera prześladowanych na Białorusi Polaków i regularnie apeluje do szwedzkiej oraz polonijnej opinii publicznej na całym świecie o solidaryzowanie się z Andrzejem Poczobutem, naszym kolegą, bezpodstawnie więzionym przez reżim Łukaszenki.

– *Wszystkie media polonijne starają się krzycić polskość, ale naszą laureatkę wyróżnia to, że współpracuje z innymi mediami, integruje je, a także angażuje się w sprawy ważne: Andrzeja Poczobuta i Andżeliki Borys. To niezwykle ważny głos* – podkreśliła Hanna Zych-Cisoń, wiceprzewodnicząca Sejmiku Województwa Pomorskiego.

– *Maciej Płażyński wspierał dziesiątki osób, które działały na rzecz wolności słowa. Nasza laureatka także upomniała się o naszego patriotę: Andrzeja Poczobuta. Pani głos był dobitny i głęboko słyszalny* – dodał, wygłaszając laudację, kolejny mówca Andrzej Kowalczyk, pełnomocnik Marszałka Województwa Pomorskiego do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi.

– *Opowieść o imigrantach jest także opowieścią o społeczeństwach, które ich przyjmują. To także test naszej gościnności. A media mogą budować most albo mur.*

Teresa Sygnarek buduje mosty – wspiera i integruje media i środowiska polonijne na świecie – podkreśliła Karolina Grabowicz-Matyjas, sekretarz jury i dyrektorka Muzeum Emigracji w Gdyni, które od lat gości laureatów nagrody.

W imieniu redakcji kwartalnika „Polonia Nowa” nagrodę odebrała redaktor naczelna czasopisma Teresa Sygnarek, dziękując z imienia i nazwiska wszystkim członkom redakcji kwartalnika.

Laureaci nagrody im. Macieja Płazyńskiego w 2023 roku. Od lewej: Karolina Przewrocka-Aderet w kategorii dziennikarz medium polonijnego, Karolina Walczowska i Natalia Gomułka w kategorii dziennikarz krajowy publikujący na tematy polonijne, Teresa Sygnarek jako reprezentantka redakcji „Polonia Nowa” w kategorii redakcja medium polonijnego oraz Philipp Fritz jako reprezentant grupy dziennikarzy relacjonujących wydarzenia w Polsce po rosyjskiej agresji na Ukrainę i nagrodzonych w kategorii dziennikarz zagraniczny publikujący na temat Polski, Polaków i Polonii.

Vinnare av Maciej Płazyńskis pris för 2023. Från vänster: Karolina Przewrocka-Aderet i kategorin journalist för polsk media i utlandet, Karolina Walczowska och Natalia Gomułka i kategorin journalist för nationell media som publicerar om polska ämnen, Teresa Sygnarek som representant för redaktionen "Polonia Nowa" i kategorin redaktion för polsk media i utlandet och Philipp Fritz som representant för en grupp journalister som rapporterar om händelser i Polen efter den ryska aggressionen mot Ukraina och som har belönats i kategorin journalist för utländsk media som publicerar om Polen och polacker.

Zdjęcie /Foto: Markus Sygnarek

Dziękując za przyznaną nagrodę Teresa Sygnarek powiedziała:

– Dziennikarze polonijni to pasjonaci, w większości pracujący społecznie. Kiedy tworzyliśmy kwartalnik, nasi czytelnicy wskazali, że jest jeden temat o którym nie chcą czytać – polityka.

Dlatego w naszym kwartalniku łączymy treści popularne z wartościowymi. „Polonia Nowa” to kwartalnik dwujęzyczny, trafiający także do czytelnika szwedzkiego, i wzmacniający wizerunek Polonii w tym kraju.

Pisząc na tematy polonijne staramy się nie zapominać o naszych rodakach w innych krajach, dlatego pamiętamy i piszemy także o Andrzejku Poczobuciu.

Tak długo, jak będziemy się o niego upominać, tak długo będzie, mam nadzieję, wiedział, że my o nim nie zapomnieliśmy.

Odnaczenie Teresy Sygnarek „zakłóciła” miła niespodzianka. W podziękowaniu za okazywaną przez laureatkę solidarność z Polakami na Białorusi otrzymała ona bukiet róż z rąk Marcina Pisalnika – trzynastoletniego migranta z kraju, rządzonego przez dyktatora Łukaszenkę.

Niespodzianka - bukiet róż od Marcina Pisalnika.
En överraskning - en bukkett av rosor från Marcin Pisalnik.

Zdjęcie / Foto: Press Club Polska.

Zródła: <https://pressclub.pl/wreczono-nagrody-im-macieja-plazynskiego-2023/>
<https://glosznadniemna.pl/61252/w-muzeum-emigracji-w-gdyni-rozdano-nagrody-im-macieja-plazynskiego-2023/>

Priset till kvartalstidningen *Polonia Nowa*

Den 3 juni 2023 utdelades Maciej Płażyński-priserna på Emigrationsmuseet i Gdynia till journalister och medier som betjänar *Polonia*, läs: den polska diasporan.

Maciej Płażyński-priset hedrar journalisternas och mediernas arbete till förmån för polsk diaspora. Priset tilldelas årligen för journalistiskt arbete under det föregående året i fyra kategorier: journalist för ett polskt medium utomlands, inrikesjournalist som publicerar om ämnen relaterade till polsk diaspora, utrikesjournalist som publicerar om Polen, polacker och polsk diaspora samt redaktion för ett polskt medium utomlands.

Prisrådet består av representanter för Maciej Płażyńskis familj, marskalken för Pomorskie vojvodskap, borgmästarna i Gdańsk, Gdynia och Sopot samt Press Club Polska som också är prisets arrangör.

PRIS FÖR HÖGKVALITATIV JOURNALISTIK

Under välkomsttalet sa Jakub Płażyński, ordförande i priskommittén och sonen till dess skyddsherre, den bortgångne Maciej Płażyński:

- Detta pris är mycket speciellt för oss. Juryn värnar om värderingarna som dess skyddsherre stod för och belönar högkvalitativ journalistik. Polsk journalistik utomlands bidrar till att bygga broar mellan polacker i hemlandet och de spridda över hela världen, och pristagarna blir därmed ambassadörer för detta pris.

I kategorin "Redaktion för polskt medium utomlands" gick priset till redaktionen för kvartalstidskriften "*Polonia Nowa*".

I motiveringen kunde man bl a läsa: *Polonia Nowa* är en tidskrift för polacker i Sverige, redigerad av redaktören Teresa Sygnarek, som också är ordförande för World Association of Polish Media Abroad - en organisation som starkt stöder de förföljda polackerna i Belarus och regelbundet vädjar till den svenska och polska allmänheten över hela världen att solidarisera sig med journalisten Andrzej Poczobut, som godtyckligt fängslats av Lukasjenkos regim.

- Alla polska medier utomlands strävar efter att främja polskhet, men det som utmärker vår pristagare är att hon samarbetar med andra medier, integrerar dem och engagerar sig i viktiga frågor som för Andrzej Poczobut och Andżelika Borys. Detta är en mycket viktig röst - betonade Hanna Zych-Cisoń, vice ordförande för Pomorskie vojvodskap.

- Maciej Płażyński stödde dussintals personer som arbetade för yttrandefriheten. Vår pristagare har också stöttat vår patriot Andrzej Poczobut. Din röst var tydlig och mycket hörbar, tillade i sitt hyllningstal Andrzej Kowalczyk, fullmäktigesombud för samarbete med icke-statliga organisationer i Pomorskie vojvodskap.

MACIEJ PŁAŻYŃSKI - Aktivist inom den antikommunistiska oppositionen, den första icke-kommunistiska borgmästaren i Gdańsk, talman för polska parlamentets sejmen och vice talman för det polska senatet, ordförande för föreningen "Wspólnota Polska" (Polska Gemenskap), en person med breda horisonter och en visionär syn på Polen och världen.

Aspekter som rör polska diasporan utomlands var några av de viktigaste frågor som Maciej Płażyński ägnade sig åt i sitt offentliga arbete. Han såg det som en plikt gentemot landsmän som befann sig utanför landet. Hans politiska vision för den polska diasporan var genomtänkt och omfattande. Han hade den högsta respekten för främjandet av polskhet och bevarande av traditioner hos dem som av olika skäl hamnade utanför Polens gränser. Maciej Płażyński ansåg att ett av de viktigaste verktygen för att bygga upp banden mellan de och fäderneslandet, liksom för integrationen av olika polska samhällen utomlands, var de polska medierna utomlands. Han dog på ett tragiskt sätt i en flygkrasch utanför Smolensk den 10 april 2010.

- Berättelsen om invandrare är också berättelsen om de samhällen som välkomnar dem. Det är också ett test av vår gästfrihet. Medierna kan bygga broar eller murar. Teresa Sygnarek bygger broar - hon stöder och integrerar medier och polska samhällen runt om i världen, underströk Karolina Grabowicz-Matyjas, juryns sekreterare och chef för Emigrationsmuseet i Gdynia, som har varit värd för prisets pristagare i många år.

Teresa Sygnarek tog emot priset i egenskap av representer för redaktionen för kvartalstidskriften "*Polonia Nowa*" och tackade samtliga redaktionsmedlemmarna.

- Polska journalister är entusiaster, de flesta arbetar ideellt. När vi skapade tidskriften angav våra läsare att det fanns ett ämne de inte ville läsa om - politik. Därför kombinerar vi i vår kvartalstidskrift populära ämnen med värdefulla sådana. "*Polonia Nowa*" är en tvåspråkig tidskrift som även när den svenska läsaren och stärker bilden av *Polonia* i detta land. När vi skriver om polacker i Sverige försöker vi att inte glömma våra landsmän i andra länder. Därför kommer vi också ihåg och skriver om journalisten Andrzej Poczobut. Så länge vi kämpar för honom, så länge kommer han, hoppas jag, veta att vi inte har glömt bort honom, sade pristagaren och tackade juryn för utmärkelsen.

Teresa Sygnarek fick en trevlig överraskning i form av en hyllning. Som ett tack för hennes solidaritet med polackerna i Belarus mottog hon en bukett rosor från Marcin Pisalnik, en trettonårig migrant från det land som styrs av diktatorn Lukasjenko.

Källor: <https://pressclub.pl/wreczono-nagrody-im-macieja-plazynskiego-2023/>
<https://glosznadnienna.pl/61252/w-muzeum-emigracji-w-gdyni-rozdano-nagrody-im-macieja-plazynskiego-2023/>

80 rocznica ludobójstwa na Wołyniu

„Nie o zemstę, lecz o pamięć i prawdę i godne pochówki wołają ofiary ludobójstwa”

Cytat, który jest hasłem organizacji zrzeszającej ofiary ludobójców i ich rodziny.

“Rzeź wołyńska” lub “Masakra na Wołyniu” była tragicznymi wydarzeniami, które miały miejsce głównie podczas II wojny światowej w regionie Wołynia, obecnie na terenie Ukrainy. Była to seria czystek etnicznych i ludobójczych masakr przeprowadzonych przez ukraińskie grupy nacjonalistyczne, głównie Ukraińską Powstańczą Armię (UPA), przeciwko polskiej mniejszości zamieszkującej ten region.

ks. **Tadeusz Isakowicz-Zaleski**, Kustosz Pamięci Narodowej, kapelan środowisk kresowych stwierdza, że zakaz pochówku jest sprzeczny z wszystkimi prawami międzynarodowymi.

Według różnych szacunków z rąk ukraińskich nacjonalistów zginęło łącznie od 100 do 200 tys. Polaków. Ukraina nadal blokuje możliwość ekshumacji ofiar i czci ich oprawców. Polska chce pojednania, ale pojednania opartego na prawdzie oraz zaprzestaniu oddawania hołdów ludobójcom.

Dr Michał Siewierski, prezes Stowarzyszenia Upamiętnienia Ofiar Zbrodni Ukraińskich Nacjonalistów we Wrocławiu przypomina, że w 2016 roku polski parlament, zgodnie z prawdą historyczną i zgodnie ze wszystkimi badaniami historycznymi, orzekł, że była to zbrodnia ludobójstwa. Dlatego relatywizowanie, które polega na używaniu takich terminów jak „bratobójcza walka”, „wojna polsko-ukraińska”, „wydarzenia wołyńskie”, jest fałszowaniem historii. Stwierdza również, że patronami wielu ulic, stadionów na Ukrainie są zbrodniarze wojenni, tacy jak Stepan Bandera czy Roman Szuchewycz. Są to osoby, które nie tylko tworzyły ideologię i organizacje, które dopuściły się ludobójstwa na narodzie polskim, ale również na innych obywatelach II Rzeczypospolitej, przede wszystkim Żydach, Ormianach, ale także Czechach, którzy mieszkali przed II wojną światową na Wołyniu.

Anna Wiejak pisze na portalu awpe.pl, Animatorów Dobrego Wizerunku Polski w Europie:

... Oburzenie budzi już sam fakt nazywania potwornego, bes-

tialskiego mordu, który przez historyków uznany został jako genocidium atrox, dokonanego na bezbronnych Polakach przez ukraińskich nacjonalistów z OUN-UPA „tragedią wołyńską” i „straszny epizodem między naszymi narodami”.

I to nie tylko dlatego, że określenia te pomniejszają ogrom i potworność dokonanych przez Ukraińców zbrodni, ale przede wszystkim dlatego, że to nie był żaden „epizod”, ale długofalowa polityka części ukraińskich elit przywódczych obliczona na eksterminację ludności innej niż ukraińska.

Zachęcenie przykładem totalitarnych Niemiec, z którymi kolaborowali, ukraińscy nacjonałiści zdecydowali się na „ostateczne rozwiązanie kwestii polskiej, żydowskiej, ormiańskiej i czeskiej” metodami, które do dziś porażają swoim bestialstwem.

Bezbronni polscy chłopcy i księża byli żywcem odzierani ze skóry, przepiłowywani za pomocą pił oraz poddawani innym wymyślnym torturom, tak przerażającym, że do dziś budzą grozę samym ich przywołaniem.

Wolna i niepodległa Ukraina do tej pory nie zezwoliła na ich chrześcijański pochówek...

... Jest jeszcze jeden aspekt całej sprawy – rosyjska propaganda, która od lat gra banderyzmem na rzecz izolacji Ukrainy.

Władze w Kijowie powinny w końcu zrozumieć, że trwając przy kulcie ludobójców i uniemożliwiając pochówek ofiar same wykluczają się ze świata zachodniego, dając jednocześnie Rosjanom paliwo do tworzenia negatywnego obrazu Ukrainy jako państwa tkwiącego w ideologii nazizmu.

Banderyzm bowiem – co do tego historycy nie mają najmniejszych wątpliwości – był ukraińską wersją nazizmu...

Polski Instytut Pamięci Narodowej nawołuje, żeby gesty i deklaracje zastąpić faktycznymi działaniami aby godnie upamiętnić niewinne ofiary ludobójstwa na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej.

Uczestnicy VI Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy podjęli w dniu 1 lipca br. rezolucję, w której oodali cześć ofiarom zbrodni na ludności polskiej Wołynia i przyległych terenów oraz wezwali rząd Ukrainy do jak najszybszego umożliwienia ekshumacji ofiar i godnego ich pochówku.

REDAKCJA

Źródła: <https://awpe.pl/ks-tadeusz-isakowicz-zaleski-zakaz-pochowku-jest-sprzeczny-z-wszystkimi-prawami-miedzynarodowymi-to-jest-barbarzynstwo/>, <https://awpe.pl/wywiad-dr-siekierka-dla-awpe-tylko-w-oparciu-o-fundament-prawdy-jestesmy-w-stanie-budowac-przyszle-polsko-ukrainskie-relacje/>, <https://awpe.pl/nadal-nie-ma-decyzji-o-umozliwieniu-pochowku-polskich-ofiar-ukrainskiego-ludobojstwa-czy-ukraina-naprawde-chce-zajac-w-historii-tak-niechlubne-miejsce/>

80 år sedan av folkmordet i Volhynien*

“Icke för hämnd, men för ihågkomst, sanning och värdig begravning ropar offren för folkmordet”

Detta citat är ett motto för en organisation som förener offren för folkmordet och deras familjer.

“Massakern i Volhynia” var tragiska händelser som inträffade huvudsakligen under andra världskriget i Volhyniaregionen i dagens Ukraina. Det var en serie av etniska rensningar och folkmordsmassakrer utförda av ukrainska nationalistgrupper, främst Ukrainska upprorsarmén (UPA), mot den polska minoritetsbefolkningen som bodde i regionen.

Prästen Tadeusz Isakowicz-Zaleski, Förvaltare av det nationella minnet, kaplan för polsk-ukrainska gränsområden, hävdar att begravningsförbudet strider mot alla internationella lagar.

Enligt olika uppskattningar dödades sammanlagt 100 000 till 200 000 polacker av ukrainska nationalisterna. Ukraina fortsätter att blockera möjligheten till exhumation av offren och hedrar deras bödlar. Polen strävar efter försoning, men försoning baserad på sanning och upphörande av hyllningar till folkmördare.

Dr. Michał Sikierka, ordförande för Föreningen för Minnesmärken över Offren för Ukrainska Nationalistbrott i Wrocław, påminner om att det polska parlamentet år 2016, i enlighet med historisk sanning och alla historiska undersökningar, fastställde att detta var ett folkmord.

Därför är relativisering, som innebär användning av termer som “inbördesstrid”, “polsk-ukrainskt krig”, “Volhynia-händelserna”, en förfälskning av historien.

Han påpekar också att brottslingar som Stepan Bandera och Roman Shukhevych är namngivna på många gator och arenor i Ukraina. Dessa är personer som inte bara skapade ideologi och organisationer som begick folkmord på den polska nationen, utan även på andra medborgare i dåvarande Polen, framför allt judar, armenier och även tjecker som bodde i Volhynia före andra världskriget.

Anna Wiejak skriver på awpe.pl, Ambassadörer för Polens goda image i Europa:

...Det är upprörande att kalla den fruktansvärda och bestialiska massakern, som historiker har erkänt som ett brutalt folkmord på försvarslösa polacker av ukrainska nationalisterna från OUN-UPA, “Volhynia-tragedin” och en “skrämmande episod mellan våra nationer”.

Inte bara för att sådana benämningar minskar omfattningen för de brott som ukrainarna begick, utan framför allt för att det inte var någon “episod”, utan en långsiktig politik från en del av de ukrainska ledande eliterna som syftade till utrotning av en icke-ukrainsk befolkning.

Inspirerade av totalitära Nazityskland, med vilka de samarbetade, beslutade de ukrainska nationalisterna sig för en “slutgiltig lösning på den polska, judiska, armeniska och tjeckiska frågan” med metoder som fortfarande förskräcker genom sin bestialitet.

De obehövade polska bönderna och prästerna skalperades levande, sågades isär med sågar och utsattes för andra förfärliga tortyrmetoder, så skrämmande att de fortfarande väcker fasa bara genom att nämnas.

Det fria och oberoende Ukraina har ännu inte tillåtit offrens kristna begravning...

Det finns en till aspekt av hela saken - den ryska propagandan som i årtal har spelat på banderismen för att isolera Ukraina.

Myndigheterna i Kiev bör förstå att genom att fortsätta att dyrka folkmördare och förhindra offrens begravning utesluter de sig själva från den västliga världen samtidigt som de ger bränsle åt ryssarna att skapa en negativ bild av Ukraina som ett land som fastnar i nazistisk ideologi.

För historiker finns det ingen tvekan om att banderismen var en ukrainsk version av nazismen...

Det polska institutet för nationens minne uppmanar till att ersätta gester och deklarationer med faktiska åtgärder för att värdigt hedra de oskyldiga offren för folkmordet i Volhynia och östra Lillpolen.

Deltagare i den polska diasporans sjätte kongress för polacker från utlandet antog den 2 juli i år en resolution i vilken de hyllade offren för brott begånga mot den polska befolkningen i Volhynia och de angränsande områdena och riktade en uppmaning till Ukrainas regering att så snart som möjligt möjliggöra exhumering av offren för att tillåta deras värdig begravning.

* Volhynien är en region numera i Ukraina men som tillhörde Polen innan andra världskriget.

REDAKTION

Källor: <https://awpe.pl/ks-tadeusz-isakowicz-zaleski-zakaz-pochowku-jest-sprzecznym-z-wszystkimi-prawami-miedzynarodowymi-to-jest-barbarzynstwo/>

<https://awpe.pl/wywiad-dr-siekierka-dla-awpe-tylko-w-oparciu-o-fundament-prawdy-jestesmy-w-stanie-budowac-przyszle-polsko-ukrainskie-relacje/>

<https://awpe.pl/nadal-nie-ma-decyzji-o-umozliwieniu-pochowku-polskich-ofiar-ukrainskiego-ludobojstwa-czy-ukraina-naprawde-chce-zajac-w-historii-tak-niechlubne-miejsce/>

Niezwykli Polacy

Mikołaj Kopernik - astronom i nie tylko

„Wstrzymał słońce, ruszył ziemię”

Rok 2023 został przez Senat RP ogłoszony rokiem Mikołaja Kopernika w 550 rocznicę jego urodzin. Każdy z nas wie, że był astronomem, ale mniej znane jest, że miał on niesłychane możliwości intelektualne. Był matematykiem, fizykiem, lekarzem, duchownym, dyplomatą i ekonomistą. Astronomia była tylko jego hobby.

CZY KOPERNIK BYŁ POLAKIEM?

To pytanie zadawane jest przez wielu, ale trzeba sobie zdawać sprawę z historycznej rzeczywistości tego okresu. Owszem, Mikołaj urodził się w rodzinie niemieckich mieszczan, których przodkowie przybyli na Śląsk w XIII wieku, a potem osiedli w Krakowie. Rodzina Mikołaja przeniósł się na Prusy, do Torunia przyłączonego do Polski, gdzie urodził się Mikołaj. Ten spór nie ma większego sensu, gdyż mieszkańcy Prus nie określali się ani jako Niemcy, ani jako Polacy, tak jak my to odbieramy dzisiaj. Identyfikowali się ze swoim regionem albo miastem i zdecydowanie woleli mieć za władcę króla polskiego niż pruskiego mistrza Krzyżaków. Mikołaj Kopernik był z pewnością Torunianinem.

WSZECHSTRONNIE UZDOLNIONY

Mikołaj studiował w Akademii Krakowskiej tzw. nauki wyzwolone, we Włoszech w Bolonii prawo, medycynę w Padwie i jeszcze raz prawo w Ferrarze. Prawdopodobnie w okresie studiów w Krakowie otrzymał tzw. niższe święcenia i został kanonikiem

warmińskim, swego rodzaju urzędnikiem kościelnym. Miał propozycję zostania księdzem, jednakże odmówił, wybierając karierę naukową.

Pełnił funkcję posła i dyplomaty, brał udział w wielu działaniach administracyjnych i dyplomatycznych – m.in. uczestniczył w negocjacjach z Krzyżakami w sprawie zwrotu Polsce Braniewa. Był też uznawanym ekonomistą i miał odkrycia w dziedzinie ekonomii.

NOWA WIZJA WSZECHŚWIATA

Teoria Kopernika zwana jest heliocentryczną, od greckiego słowa helios – Słońce. Według niego to Słońce było ciałem niebieskim, wokół którego kręciły się planety, w tym również Ziemia. Dodatkowo stwierdził, że Ziemia w czasie ruchu obraca się także wokół własnej osi. A co więcej wiedział także, że Księżyc jest zupełnie innym obiektem niż pozostałe planety i że jest satelitą Ziemi. Jego teoria burzyła całą dotychczasową wizję wszechświata. Pogląd, że Ziemia nie leży w centrum wszechświata, został wyrażony na długo przed Kopernikiem, ale to dopiero on udowodnił go w sposób naukowy i nie podlegający dyskusji. Przedstawił to w dokumencie „O obrotach ciał niebieskich”. Genialne dzieło wybitnego polskiego astronoma do 1835 roku figurowało w indeksie ksiąg zakazanych przez Watykan. Zwolennik jego teorii Giordano Bruno został skazany przez Świętą Inkwizycję na spalenie na stosie. To jedno z najważniejszych dzieł w historii ludzkości znajduje się w sejfie Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, należy bowiem do jednych z nielicznych XVI-wiecznych oryginałów, które zachowały się do dzisiejszych czasów.

KOPERNIK W SZWECJI

Podczas wojny polsko-szwedzkiej w latach 1621-29 na Warmii i Pomorzu, Szwedzi zrabowali i wywieźli do Szwecji Bibliotekę Kopernikana i na polecenie Gustava II Adolfa umieścili ją w Bibliotece Uniwersyteckiej w Uppsali. Ze szwedzkiego raportu Bibliotheca Copernicana z 1914 roku wynika, że z 46 tomów kopernikańskich z notatkami astronoma 39 znajduje się w bibliotece uniwersyteckiej w Uppsali, dwa w uppsalskiej bibliotece Obserwatorium Astronomicznego i jeden w Szwedzkiej Bibliotece Narodowej. Oprócz tego w Bibliotece w Uppsali znajdują się książki ze zbiorów Mikołaja Kopernika: pierwsze norymberskie wydanie jego dzieła „O obrotach ciał niebieskich” z 1543 roku, dwa traktaty astronomiczne z 1490 i 1492 roku, starodruk treści lekarskiej z 1490 roku i słownik gramatyczny - wszystkie dzieła są podpisane przez Kopernika oraz zawierają jego odręczne notatki.

Nazwisko Mikołaja Kopernika przybrało wiele instytucji nie tylko w Polsce, ale także na świecie. Jeden z kraterów na Księżycu nazwano Kopernik. Na Marsie znajduje się krater Kopernik. Jego nazwiskiem nazwano planetoidę Copernicus. Być może Kopernik za niedługo będzie patronem polonijnego miejsca w Malmö. Ale o tym w następnym numerze...

Tekst TERESA SYGNAREK

Beundransvärda polacker

Nicolaus Copernicus - inte enbart en astronom

„Stannade solen och satte jorden i rörelse”

År 2023 har utropats av Polska senaten som Nikolaus Kopernikus året, på 550-årsdagen av hans födelse. Alla vet att han var en astronom, men det är mindre känt att han hade enastående intellektuella förmågor. Han var matematiker, fysiker, läkare, präst, diplomat och ekonom. Astronomi var bara hans hobby.

VAR KOPERNIKUS EN POLACK?

Detta är en fråga som många ställer, men man måste förstå den historiska verkligheten under den tiden. Visst föddes Nikolaus i en familj av tyska borgare, vars förfäder kom till Schlesien på 1200-talet och bosatte sig sedan i Kraków. Nikolaus familj flyttade till Preussen, till Toruń som tillhörde Polen, där han föddes. Denna tvist har inte mycket mening eftersom invånarna i Preussen inte identifierade sig som tyskar eller polacker, så som vi uppfattar det idag. De identifierade sig med sin region eller stad och föredrog definitivt att ha en polsk kung som härskare snarare än en preussisk mästare av Tyska orden. Nikolaus Kopernikus var utan tvekan en invånare i Toruń.

MÅNGSIDIG BEGÅVNING

Nikolaus studerade vid Krakóws akademi, där han ägnade sig åt de så kallade fria vetenskaperna. Han studerade juridik i Bologna i Italien, medicin i Padua och återigen juridik i Ferrara. Troligtvis fick han lägre prästvigningar under sin tid i Kraków och blev en kanik, en slags kyrklig tjänsteman. Han fick erbjudandet att bli präst, men avböjde det och valde en vetenskaplig karriär. Han tjänstgjorde som diplomat och sändebud, och var involverad i många administrativa och diplomatiska aktiviteter - inklusive förhandlingar med Tyska orden om att återlämna Braniewo till Polen. Han var också erkänd som ekonom och gjorde upptäckter inom ekonomiområdet.

EN NY SYN PÅ UNIVERSUM

Kopernikus teori, känd som heliocentrisk, kommer från det grekiska ordet "helios" som betyder sol. Enligt honom var solen en himlakropp runt vilken planeterna, inklusive jorden, kretsade. Dessutom konstaterade han att jorden också roterade kring sin egen axel under sin rörelse. Han visste också att månen var en helt annan himlakropp än de övriga planeterna och att den var jordens satellit. Hans teori störde hela den tidigare uppfattningen om universum. Teorin att jorden inte var i centrum av universum hade uttryckts långt före Kopernikus, men det var han som bevisade det vetenskapligt och utan utrymme för tvivel. Han presenterade detta i dokumentet "Om himlakropparnas omlopp". Det enastående verket av den framstående polska astronomen fanns bland Vatikanens förbjudna böcker fram till 1835. En förespråkare för hans teori, Giordano Bruno, dömdes av den heliga inkquisitionen och brändes på bål. Detta verk, ett av de viktigaste i mänsklighetens historia, finns förvarat i kassaskåpet i det Jagellonska biblioteket i Kraków, då det är en av de få bevarade originalen från 1500-talet.

KOPERNIKUS I SVERIGE

Under det polsk-svenska kriget 1621-1629, plundrade svenskarna Kopernikanabiblioteket på Ermland och Pommern och förde det till Sverige. På Gustav II Adolfs order placerades det i Uppsala

Robot humanoidny w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie odpowiada na zadawane pytania wykorzystując AI (Artificial Intelligence).

Humanoid robot vid Copernicus Science Center i Warszawa svarar på frågorna med hjälp av AI (Artificiell Intelligence).

Robot ma twarz Mikołaja Kopernika, jego wysokość to 190 cm i waga 100 kg. Porozumiewa się ze światem za pomocą popularnego modelu językowego - GPT3 (Generative Pre-trained Transformer). Chat GPT (od listopada 2022 r. powszechnie dostępny online) oparty jest na 20 miliardach parametrów, ale pełny model GPT3, z którego korzysta robot, ma ich 175 miliardów. Dzięki temu może generować niemal każdy rodzaj treści, ucząc się z internetu i danych treningowych. Kiedy na zadane mu pytanie o liczbę Pi zaczął recytować długi ciąg cyfr, a ponieważ tych miejsc po przecinku jest ok. 50 miliardów, robot musiał być chwilowo wyłączony.

Roboten har Nicolaus Copernicus ansikte, den är 190 cm hög och väger 100 kg. Den kommunicerar med världen med hjälp av den populära språkmodellen - GPT3 (Generative Pre-trained Transformer). GPT-chatt (allmänt tillgänglig online sedan november 2022) är baserad på 20 miljarder parametrar, men hela GPT3-modellen som används av roboten har 175 miljarder parametrar. Detta gör att den kan generera nästan alla typer av innehåll genom att lära sig från internet och träningsdata. På frågan om Pi - antal började han recitera en lång rad siffror, och eftersom det finns cirka 50 miljarder decimaler måste roboten tillfälligt stängas av.

universitetsbibliotek. Enligt en svensk rapport från 1914, "Bibliotheca Copernicana", finns 39 av de 46 kopernikanska volymerna med astronomens anteckningar i Uppsala universitetsbibliotek, två på Uppsala astronomiska observatoriums bibliotek och en i Svenska nationalbiblioteket. Dessutom finns det böcker från Nikolaus Kopernikus samlingar i Uppsala-biblioteket: den första nürnbergiska utgåvan av hans verk "Om himlakropparnas omlopp" från 1543, två astronomiska avhandlingar från 1490 och 1492, en medicinsk skrift från 1490 och en grammatikordbok - alla verken är signerade av Kopernikus och innehåller hans handskrivna anteckningar.

Efter Nikolaus Kopernikus namn har många institutioner uppkallats, inte bara i Polen utan även runt om i världen. En av kratrarna på månen heter Copernicus. Kratern Copernicus ligger på Mars. Asteroiden Copernicus är uppkallad efter honom. Det är möjligt att Kopernikus snart kommer att bli skyddshelgon för ett polskt objekt i Malmö. Men mer om det i nästa nummer...

Text TERESA SYGNAREK

Prześladowany za polskość

*Dziennikarz Andrzej Poczobut, aresztowany w marcu 2021 r,
skazany w lutym 2023 r. na 8 lat więzienia*

Po lewej Andrzej Poczobut przed aresztowaniem, zdjęcie: Iness Todryk-Pisalnik. Po prawej zdjęcie z ekranu telewizyjnego podczas rozprawy sądowej w lutym br.

Till vänster, Andrzej Poczobut innan arresteringen, foto: Iness Todryk-Pisalnik. Till höger foto taget från en tv-skärm under hans rättegång i februari i år.

Andrzej Poczobut, białoruski dziennikarz polskiej narodowości, działacz Związku Polaków na Białorusi i korespondent Gazety Wyborczej. Został mu postawiony zarzut rzekomej przestępczej działalności polegającej na działaniach mających na celu podżeganie do nienawiści narodowej i religijnej oraz siania niezgody na gruncie przynależności narodowej, religijnej, językowej, a także rehabilitacji nazizmu.

O Andrzeju pisaliśmy w 35 i 38 numerze naszego kwartalnika.

Bez procesu sądowego Andrzej był przetrzymywany w areszcie przez 2 lata. W utajnionym procesie został skazany na 8 lat więzienia w kolonii karnej o zaostrożnym rygorze.

Jeszcze przed procesem Andrzej napisał z więzienia:

...nie mam złudzeń, pójdę do łagru...

Surowy wyrok to odpowiedź i kara za niezłomną postawę dziennikarza wobec białoruskiego reżimu, którego Poczobut był zdecydowanym krytykiem. W swoich artykułach przedstawiał antypolski charakter polityki Aleksandra Łukaszenki, przypadki łamania praw człowieka na Białorusi oraz reżimową prorosyjską narrację. Wyrok wydany na Poczobuta to także sygnał, że działalność polskich niezależnych organizacji mniejszościowych nie będzie tolerowana, a Polska postrzegana jest jako wrogie państwo.

Nieoficjalnie wiadomo, że Poczobut otrzymał propozycję uwolnienia pod warunkiem opuszczenia Białorusi, jednak jego stanowisko jest niezłomne i na taką opcję się nie zgodził.

GŁOSY WSPARCIA

W Polsce i na świecie organizowane były manifestacje z żądaniem uwolnienia Poczobuta. W Sejmie RP została otwarta wystawa przedstawiająca jego działalność.

Andrzej Poczobut. Prześladowany za POLSKOŚCI Dziennikarz, publicysta

Andrzej Poczobut jest przez pewien czas współpracownikiem i najwybitnym na Białorusi opozycyjnym dziennikarzem „Narodowa Wola”. W roku 2005, po wygranej Andrzeja Borysa na W. Szełstowa Związku Polaków na Białorusi, do którego Poczobut i Poczobut należeli od początku lat 90., zaproponowano im propozycję pracy w redakcji ZPC. Andrzejowi Poczobutowi – kierowanie „Głosem znad Niemna”, a Andrzejowi Poczobutowi – redagowanie czasopisma „Magazyn Polak”.

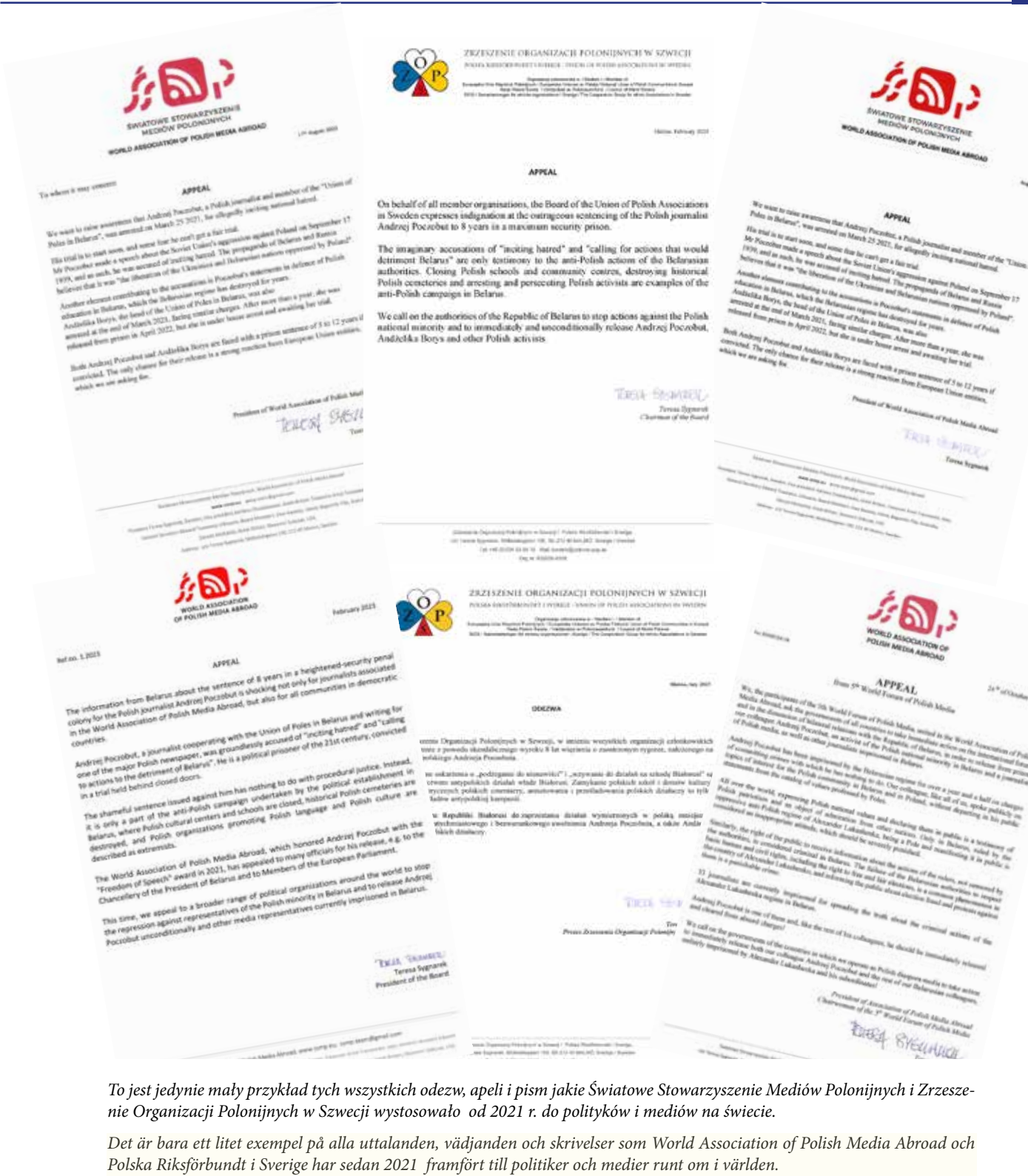
Dwa pierwsze dotychczasowe zwiadowanie Andrzej Poczobut odbywał w legendarnej grodzieńskiej opozycyjnej gazecie „Pahonia” w szczytowej chwili istnienia tego pisma. „Pahonia” została zlikwidowana przez władze w 2001 roku po prośbie karymni jej redaktora naczelnego Miłosza Makłowicza i dotychczasowego Pawła Mielęży. Zostano im przewidziane Aleksandra Łukaszenki w publikacjach, oprowadzających z zapowiedzi i zbiegających politycznych opiniiach białoruskiego dyktatora.

Andrzej Poczobut wraz z bratem Sławem, który wciąż był bratnimarzem zespołu „Dziwaki”, organizowali w Grodzień powstanie z udziałem młodych intelektualistów w okresie gazety „Pahonia” i w sądownym dziennikarstwie. W tym okresie z pozwolenia szefa „Pahonia” Miłosza Makłowicza Andrzej okazywał też strony internetową tej gazety.

Choć jak o przypadku się Andrzej Poczobut w „Pahonia” wspominał w jednym z wywiadów Andrzej Poczobut, jego późniejszy kolega redakcyjny z redakcji Związku Polaków na Białorusi „Andrzej” często wspominał do redakcji „Pahonia”, w której pracował. Wtedy rozmawialiśmy się.

Wystawa o Andrzeju Poczobucie, składająca się z kilkunastu plansz, została przygotowana przez redaktorów gazety „Głos znad Niemna” oraz portalu znanidniemna.pl, we współpracy z Fundacją „Wolność i Demokracja”.

To jest jedynie mały przykład tych wszystkich odezwy, apeli i pism jakie Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych i Zrzeszenie Organizacji Polonijnych w Szwecji wystosowało od 2021 r. do polityków i mediów na świecie.

Det är bara ett litet exempel på alla uttalanden, vädjanden och skrivelser som World Association of Polish Media Abroad och Polska Riksförbundet i Sverige har sedan 2021 framfört till politiker och medier runt om i världen.

Zachęcamy gorąco do zapoznania się z całą wystawą poświęconą Andrzejowi Poczobutowi. Można ją obejrzyć i ściągnąć na własny użytek w formacie pdf ze strony:

https://glosznadniemna.pl/wp-content/uploads/2023/01/WYSTAWA_POCZOBUT_2022_FINAL-1.pdf

Wystawa przedstawiająca działalność Andrzeja Poczobuta jako dziennikarza i osoby działającej na rzecz praw Polaków na Białorusi, a także fotografie z demonstracji prowadzonych w jego obronie została przygotowana przez redaktorów gazety "Głos

znad Niemna na uchodźstwie" Iness Todryk-Pisalnik oraz portalu znadniemna.pl Andrzeja Pisalnika we współpracy z Fundacją "Wolność i Demokracja".

Organizatorzy wystawy podkreślili, że ekspozycja

„jest kolejnym gestem upominania się o wolność Andrzeja Poczobuta oraz o innych Polaków prześladowanych na Białorusi”.

Skazany za polskość - ciąg dalszy

Przez wiele organizacji został on uhonorowany różnymi odznaczeniami.

Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych przyznało Andrzejowi Poczobutowi odznaczenie „Za wolność słowa”. Stowarzyszenie Mediów występowało wielokrotnie z odezwaniami do polityków europejskich i światowych z apelem i prośbą o działania na rzecz uwolnienia Andrzeja Poczobuta.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych apelowało o zaprzestanie działań wymierzonych w polską mniejszość narodową i wydawało oświadczenia, w których stanowczo domagano się wywiązywania się białoruskich władz z obowiązujących zasad prawa międzynarodowego i umów dwustronnych.

Jak stwierdził rzecznik MSZ Łukasz Jasina:

„Mówimy o nim bardzo dużo na arenie międzynarodowej. Trochę ciężiej jest szkodzić komuś, o kim wie cały świat, kto nie jest zapomniany w więzieniu.”

Wszystkie te działania nie odniosły jednak zamierzonego skutku. W maju białoruski Sąd Najwyższy odrzucił apelację Andrzeja Poczobuta i utrzymał w mocy wyrok niższej instancji - 8 lat więzienia w kolonii karnej o zastrzyżonym rygorze.

Rozprawa odbywała się za zamkniętymi drzwiami i bez udziału Andrzeja Poczobuta.

Polskie władze nadal domagają się uwolnienia Poczobuta i oczyszczenia go z nieprawdziwych, politycznie motywowanych zarzutów.

W dzień po skazaniu Polaka władze RP podjęły decyzję o zamknięciu przejścia granicznego w Bobrownikach ze względu „na ważny interes bezpieczeństwa państwa”, później wprowadzono kolejne ograniczenia na granicy z Białorusią.

MSWiA oświadczyło następnie, że jeśli Poczobut zostanie uwolniony, to przejścia zostaną otwarte. MSZ zapewnia, że stale prowadzi działania na rzecz uwolnienia Poczobuta.

Swoje 50-te urodziny Andrzej Poczobut obchodził w więzieniu. Nazywany człowiekiem wolności, symbolem walki o prawdę, wieloletni grodzki aktywista i dziennikarz, pasjonat historii

Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych uhonorowało w 2021 roku Andrzeja Poczobuta nagrodą „Za wolność słowa”. Niestety nie było okazji, aby mu tę statuetkę wręczyć i czeka ona na uwolnienia Andrzeja...

Världsorganisationen för polska medier utomlands hedrade 2021 Andrzej Poczobut med priset "För yttrandefrihet". Tyvärr fanns det ingen möjlighet att överlämna statyeten till honom, och den väntar på Andrzejs frigivning.

szczególnie zainteresowany badaniem losu Polaków na dzisiejszej Białorusi. Nie mający lęku przed nazwaniem spraw po imieniu, jak agresję ZSRR w 1939 r napaścią na Polskę. Krytykujący nazbyt jawnie. Drażący nazbyt wytrwale. Dokąd doprowadzi nas ta narzucona powściągliwość i odgórna nieczułość na fakty, które domagają się wyjścia na międzynarodowe areny? Argumenty są odrzucane bez wyjaśnień. Sytuacja niezmiennie tkwi w martwym punkcie, a uwięziony Andrzej Poczobut nadal tkwi w zimnej celi i nie widać żadnego zrozumienia ze strony białoruskich władz, że nie tędy droga. Że prawda chociaż chodzi okrężnymi ścieżkami, gdy proste nie są możliwe - i tak kiedyś dojdzie do celu, bo jest cierpliwsza od kłamstw i nie kłania się uzurpatorom.

REDAKCJA

Źródła: Znadniemna.pl na podstawie rmf.fm/PAP, fot.: belta.by; <https://belsat.eu/pl/news/24-01-2023-przesladowany-za-polskosc-wystawa-o-andrzeju-poczobucie-od-jutra-w-sejmie>; <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/oswiadczenie-msz-w-sprawie-wyroku-w-procesie-andrzeja-poczobuta>

Förföljd på grund av sin polska identitet

Journalisten Andrzej Poczobut, arresterad i mars 2021, dömd i februari 2023 till åtta års fängelse.

Andrzej Poczobut, en vitrysk journalist av polsk nationalitet, aktivist för Polackernas Förening i Vitryssland och korrespondent för den polska tidningen Gazeta Wyborcza, har anklagats för påstådd brottslig verksamhet tillsammans med aktivister från Polackernas Förening i Vitryssland. Anklagelserna omfattar uppvigling till nationell och religiös hat och att så splittring inom områden som nationalitet, religion och språk samt rehabilitering av nazism.

Vi skrev om Andrzej i nummer 35 och 38 av vår kvartalstidskrift.

Andrzej hölls häktad i två år utan rättegång. I en hemlig rättegång dömdes han till åtta års fängelse med sträng regim i en straffkoloni.

Redan innan rättegången skrev Andrzej från fängelset:

...jag har inga illusioner, jag kommer att hamna i ett fångläger...

Det stränga straffet är ett svar och en bestraffning för journalistens orubbliga hållning gentemot den vitryska regimen, som Poczobut var en stark kritiker av. I sina artiklar avslöjade han det antipolska karaktären av Alaksandr Lukasjenkas politik, överträdelse av mänskliga rättigheter i Vitryssland och den regimvänliga pro-ryska narrativet. Domen mot Poczobut är också en signal om att aktiviteten hos polska oberoende minoritetsorganisationer inte kommer att tolereras och att Polen betraktas som en fientlig stat.

Inofficiellt är det känt att Poczobut har fått erbjudande om frigivning under förutsättning att han lämnar Vitryssland, men hans ståndpunkt är orubblig och han har inte accepterat ett sådant alternativ.

STÖDRÖSTER

Demonstrationer har organiserats i Polen och runt om i världen för att kräva Poczobuts frigivning.

En utställning som visar hans verksamhet har öppnats i det polska parlamentet, Sejmen. Vi rekommenderar att ta del av hela utställningen dedikerad till Andrzej Poczobut. Den kan ses och laddas ner i PDF-format från följande webbplats:

https://glosznadniemna.pl/wp-content/uploads/2023/01/WYSTAWA_POCZOBUT_2022_FINAL-1.pdf

Utställningen presenterar Andrzej Poczobuts arbete som journalist och hans insatser för rättigheterna för polacker i Vitryssland. Den inkluderar också fotografier från demonstrationer som genomförts till hans försvar. Utställningen har förberetts av redaktörerna för tidningen "Głos znad Niemna na uchodźstwie", Iness Todryk-Pisalnik, och portalen znadniemna.pl, Andrzej Pisalnik, i samarbete med "Frihet och Demokrati"-stiftelsen.

Utställningens organisatörer betonade att den är

"en ytterligare gest för att kräva frihet för Andrzej Poczobut och andra förföljda polacker i Vitryssland".

Av många organisationer har han blivit hedrad med olika utmärkelser. Världsorganisationen för polska medier utomlands tilldelade år 2021 Andrzej Poczobut utmärkelsen "För yttrandefrihet". Organisationen har också vid flera tillfällen framfört vädjanden till europeiska och världspolitiker för att agera för frisläppandet av Andrzej Poczobut.

Utrikesdepartementet i Polen vädjade om att upphöra med åtgärder mot den polska minoriteten och utfärdade uttalanden där man bestämt krävde att de vitryska myndigheterna skulle följa internationell rätt och bilaterala avtal.

Som talesperson för Utrikesdepartementet, Łukasz Jasina, uttryckte det:

"Vi talar mycket om honom internationellt. Det är lite svårare att skada någon som hela världen känner till, någon som inte är bortglömd i fängelset."

Alla dessa åtgärder har emellertid inte haft den önskade effekten.

I maj avslog Vitrysslands högsta domstol Andrzej Poczobuts överklagande och bekräftade det tidigare beslutet - åtta års fängelse med sträng regim i en straffkoloni.

Rättegången ägde rum bakom stängda dörrar och utan Andrzej Poczobuts närvaro.

De polska myndigheterna fortsätter att kräva att Poczobut släpps fri och att han frikänns från ogrundade och politiskt motiverade anklagelser.

Dagen efter att polacken dömts beslutade de polska myndigheterna att stänga gränsövergången mellan Polen och Vitryssland på grund av "viktiga säkerhetsintressen för staten", senare infördes ytterligare restriktioner vid gränsen till Belarus.

Inrikesdepartementet meddelade sedan att om Poczobut blir fri så kommer övergångarna att öppnas igen. Utrikesdepartementet försäkrar att man fortsätter att agera för Poczobuts frisläppande.

REDAKTION

Källor: Znadniemna.pl na podstawie rmf.fm/PAP, fot.: belta.by; <https://belsat.eu/pl/news/24-01-2023-przesladowany-za-polskosc-wystawa-o-andrzeju-poczobucie-od-jutra-w-sejmie>; <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/oswiadczenie-msz-w-sprawie-wyroku-w-procesie-andrzeja-poczobuta>

MUSIELIŚMY UCIEKAĆ Z BIAŁORUSI

rozmowa z dziennikarzami, Iness Todryk-Pisalnik i Andrzejem Pisalnikiem

Oficjalne używanie tej flagi jest zabronione, mimo to jest ona powszechnie wykorzystywana jako symbol białoruskiej państwowości przez antyrezimową opozycję.

Polonia Nowa: W Grodnie prowadziliście aktywną działalność dziennikarską skierowaną do polskiej społeczności na Białorusi.

Iness Todryk-Pisalnik: Nasza działalność dziennikarska od wielu lat jest związana z mediami Związku Polaków na Białorusi (ZPB). Najpierw byliśmy zwykłymi redaktorami organu prasowego ZPB – gazety „Głos znad Niemna”, a potem, po wyborze na prezesa ZPB Andżeliki Borys w 2005 roku, mój mąż Andrzej objął funkcję redaktora naczelnego „Głosu znad Niemna”, który jednak po czterech numerach, wydanych przez niego, został przejęty przez władze Białorusi i stworzony został reżimowy Związek Polaków na Białorusi pod auspicjami KGB. ZPB na czele z Andżeliką Borys musiał w tym samym czasie zejść do podziemia i zacząć prowadzić swoją działalność nielegalnie z punktu widzenia białoruskich władz. Żeby zachować na Białorusi niezależne od reżimu Łukaszenki polskie słowo drukowane, Andrzej, przy wsparciu znajomych dziennikarzy w Polsce, zaczął organizować wydawanie „Głosu znad Niemna na uchodźstwie”. Był to druk nielegalny według władz Białorusi. Z czasem wydawania „Głosu znad Niemna na uchodźstwie” podjęła się Fundacja Wolność i Demokracja (WiD), założona przez Michała Dworczyka, aby wspierać Polaków na Białorusi, walczących o swoje prawa. W różnych okresach istnienia gazety, redagowana ona była przez różnych redaktorów. Z czasem niezależny ZPB założył witrynę internetową, którą tworzyłam we współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”. W roku 2013 Andrzej przy pomocy Fundacji WiD stworzył dla ZPB nowy portal internetowy Znadniemna.pl, którego redagowania się podjął. Ja w tym czasie objęłam funkcję redaktor naczelnej „Głosu znad Niemna na uchodźstwie”. Oprócz tego ZPB wydaje także czasopismo „Magazyn Polski na uchodźstwie” (przed 2005 rokiem – „Magazyn Polski”), którego redaktorem naczelnym od 2005 roku był nasz kolega Poczobut więziony przez reżim Łukaszenki. Obecnie ja pozostaję redaktorem naczelną „Głosu znad Niemna na uchodźstwie”, który ukazuje się w wersji pdf, dostępnej na portalu Kresy24.pl, wydawanym przez Fundację WiD. Mój mąż Andrzej redaguje portal glosznadniemna.pl. Jest to tak zwane „lusterko” portalu Znadniemna.pl, założone po zablokowaniu podstawowego adresu przez władze białoruskie, które uznały Znadniemna.pl za medium ekstremistyczne. Media ZPB nie posiadają samodzielnej osobowości prawnej i podmiotowości. Są mediami zależnymi od Związku Polaków na Białorusi. Ich redaktorów zatwierdza Rada Naczelna ZPB.

Po swojej ucieczce z Białorusi rodzina Pisalników uczestniczyła w uroczystych obchodach z okazji święta 2 Maja w pałacu prezydenckim.

PN: I przyszedł taki moment, kiedy nagle musieliście podjąć decyzję o ucieczce z Białorusi...

Iness Todryk-Pisalnik: Pod koniec marca 2021 roku władze białoruskie aresztowały kilku działaczy ZPB: prezes Andżelikę Borys, Andrzeja Poczobuta, Irenę Biernacką oraz Marinę Tiszrowską, a wcześniej – niezwiązaną z ZPB polską działaczkę z Brześcia Annę Paniszewą. Andrzej, będący nie tylko redaktorem portalu Znadniemna.pl, lecz także rzecznikiem ZPB, aktywnie informował opinię publiczną na Białorusi, w Polsce i na świecie o represjach, jakie spadły na działaczy polskiej mniejszości w kraju, rządzonego przez Łukaszenkę. W połowie kwietnia prokurator Grodna wezwał Andrzeja jako rzecznika ZPB, aby wręczyć mu oficjalne ostrzeżenie, iż ma zaprzestać „szkalowania” dobrego imienia Białorusi w mediach. Jako dowód rzekomego „szkalowania” przedstawiono fragmenty wystąpień Andrzeja na różnych antenach Polskiego Radia. Złamanie ostrzeżenia groziło pociągnięciem do odpowiedzialności karnej na podstawie takich samych zarzutów, jakie postawiono Andrzejowi Poczobutowi. Nazajutrz po otrzymaniu przez Andrzeja ostrzeżenia prokuratorskiego w naszym mieszkaniu pojawili ludzie w czarnych mundurach uzbrojeni w „kałasznikowy”. Kazali nam ubierać się i wychodzić, gdyż mają zawieźć nas na przesłuchanie w centrali Komitetu Śledczego w Mińsku. Musieliśmy zostawić w domu samego jedenastoletniego synka, którego uzbrojeni funkcjonariusze nie pozwolili zawieźć do krewnych. Podczas przesłuchania w Komitecie Śledczym niedwuznacznie dawano nam do zrozumienia, iż możemy trafić do aresztu i podzielić los naszych więzionych już kolegów, a państwo białoruskie zadba tymczasem o to, aby naszego synka został wychowany na białoruskiego patriotę.

Kiedy nas przesłuchiowano, świętej pamięci Włodek Pac, będący wówczas korespondentem Polskiego Radia na Białorusi, poinformowany wcześniej telefonicznie przez Andrzeja, nadał wiadomość o naszym zatrzymaniu. W Parlamencie Europejskim

tymczasem zasiadała komisja ds. Białorusi, której przewodniczył eurodeputowany Robert Biedroń. Odczytał on wysłany wcześniej przez Andrzeja list do członków komisji z zarysem antypolskich represji na Białorusi.

Prawdopodobnie tylko dzięki rolgłowski w mediach oraz na forum Parlamentu Europejskiego śledczy nie zdecydowali się wówczas nas aresztować. Wróciliśmy późnym wieczorem do domu i podjęliśmy dyskretnie konsultacje z polskim konsulem w Grodnie. Dyplomata uważał, że grozi nam uwięzienie i po naradzie z Ambasadą przekonywał, że musimy wyjechać z Białorusi. Mieliśmy na wszystko – na załatwienie pilnych spraw oraz pakowanie rzeczy – tylko jeden dzień. Razem mogliśmy zabrać trzy walizki, gdyż Fundacja Wolność i Demokracja wykupiła dla nas i naszego synka Marcinka trzy bilety na lot z Mińska do Warszawy na 17 kwietnia. Na lotnisko zostaliśmy zawiezieni przez konsula i odprowadzeni do odprawy przez niego i jego kolegę z Ambasady - radcę Marcina Wojciechowskiego. W Warszawie przywitał nas na lotnisku minister Jan Dziędziczak oraz koledzy z Fundacji Wolność i Demokracja. Po krótkiej pauzie wznowiliśmy działalność portalu, żeby kontynuować misję informowania opinii publicznej o sytuacji Polaków na Białorusi. Nasze starania zostały „docenione” przez reżim Łukaszenki, który dwukrotnie uznał wydawane przez nas media - najpierw portal Znadniemna.pl, a potem także jego „lusterko” Glosznadniemna.pl - za media ekstremistyczne.

PN: Trudno to sobie wyobrazić, znaleźć się w nowym kraju, z kilkoma walizkami, bez mieszkania, bez środków do utrzymania. Kto Wam udzielił pomocy?...

Andrzej Pisalnik: W Polsce trzeba było przede wszystkim znaleźć jakieś lokum do zamieszkania. Propozycję zapewnienia nam lokum złożył w imieniu prezydenta Sopotu Jacka Karnowskiego, jego zastępca Marcin Skwierawski. Załatwił też szkołę dla Marcinka. Rzecz w tym, iż Związek Polaków na Białorusi przez lata współpracował z Urzędem Miasta Sopotu i samorządowcy regularnie odwiedzali nas na Białorusi. Jacek Karnowski, gdy tylko usłyszał w mediach historię naszej ucieczki, wyciągnął do nas pomocną dłoń. Z wdzięcznością przyjęliśmy tę pomoc i po kilku miesiącach mieszkania w lokalach o różnym standardzie, otrzymaliśmy komunalne mieszkanie, które odremontowaliśmy, wyposażyliśmy i w nim teraz mieszkamy.

Wsparciem była także współpraca z Fundacją Wolność i Demokracja, z którą do dzisiaj realizujemy projekt medialny, tworząc media ZPB na uchodźstwie.

PN: Jak wygląda obecnie Wasze życie...

Andrzej Pisalnik: Nasz synek Marcinek szybko odnalazł się w nowej rzeczywistości. W szkole jest prymusem, ma świadectwo ukończenia piątej klasy z czerwonym paskiem i nawet zdobył dyplom za zajęcie 2 miejsca w swojej kategorii wiekowej w konkursie recytatorskim miasta Sopotu. Co się tyczy nas – redagujemy „Głos znad Niemna na uchodźstwie” oraz portal Glosznadniemna.pl. Pracujemy w domu, starając się utrzymywać zdalnie kontakt z informatorami na Białorusi, dzięki którym wiemy, jak wygląda bieżąca sytuacja w kraju, do którego, jak na razie nie mamy możliwości powrotu.

PN: Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych podejmuje od dwóch lat działania mające na celu wspieranie uwięzionego przez reżim białoruski dziennikarza Andrzeja Poczobuta, ale to właśnie Wy działacie niezwykle aktywnie w Polsce na rzecz jego uwolnienia...

Andrzej Pisalnik: Andrzej Poczobut pozostaje ostatnim działaczem ZPB, więzionym przez reżim Łukaszenki. Jeszcze przed wydaniem na niego drakońskiego, niczym nie uzasadnionego, wyroku ośmiu lat kolonii karnej o zaostrzonym rygorze organizowaliśmy we współpracy z władzami miasta Sopotu pikieety solidarności w Sopocie, w każdą miesięcznicę uwięzienia Andrzeja Poczobuta. Robiliśmy to także w Gdańsku wspólnie z Fundacją Łączy nas Polska, której prezesuje Natalia Nitek-Plażyńska, żona posła na Sejm RP Kacpra Plażyńskiego. Te akcje miały zawsze rolgłos w mediach lokalnych oraz ogólnopolskich. W styczniu tego roku w Sejmie odbył się wernisaż wystawy pt. „Andrzej Poczobut. Prześladowany za Polskość”. Jesteśmy pomysłodawcami i autorami tej wystawy, która powstała dzięki wsparciu ze strony Fundacji Wolność i Demokracja. Wystawa ta jest dostępna do pobrania na naszym portalu. Zachęcamy polonijne społeczności na całym świecie do jej pobierania, drukowania i pokazywania w krajach zamieszkania.

PN: Andrzejowi Poczobutowi postawiono takie same nierealne zarzuty jak przewodniczącej Związku Polaków na Białorusi Andżelice Borys. Po przeszło roku pobytu w areszcie Borys została zwolniona i reżim cofnął postawione jej te same zarzuty „z powodu braku znamion przestępstwa”. Tymczasem Poczobut po dwóch latach w areszcie został skazany na osiem lat więzienia w kolonii karnej, dwa miesiące przed decyzją reżimu w sprawie Borys. Czy Waszym zdaniem jest szansa, że reżim może uwolnić Poczobuta na takich samych zasadach jakie zastosował wobec Borys?...

Andrzej Pisalnik: To, co stało się z Andżeliką Borys pozostaje w dużej mierze zagadką. Wiemy, że pani prezes po uwolnieniu z więzienia odwiedzała Polskę. Jednak wciąż nie zostały obalone tezy, wygłoszone przez białoruskiego dyktatora Aleksandra Łukaszenkę o tym, że „nikomu nie odda Andżeliki Borys”, gdyż „jest Polką, ale jest moją Polką, naszą Polką” i że podjęła już decyzję, że nie zamieszka w Polsce. Co dotyczy Andrzeja Poczobuta, wszystko wskazuje na to, że Andrzej zajął twarde bezkompromisowe stanowisko względem reżimu Łukaszenki i nikomu nie pozwala, aby działał w jego imieniu. Tyle wiemy i tak postrzegamy sytuację. A wyciąganiem wniosków niech zajmą się niezależni obserwatorzy.

PN: Jak odbieracie rozwój sytuacji na Białorusi i co moglibyście nam, Polonii poradzić w jaki sposób możemy wspierać Was i osoby represjonowane i uwięzione przez reżim.

Andrzej Pisalnik: Białoruś pod rządami Aleksandra Łukaszenki stała się kolonią Rosji. Proces wchłaniania Białorusi przez wschodniego sąsiada znacznie przyspieszył po rozpoczęciu przez Rosję w lutym 2022 roku ostrej fazy wojny z Ukrainą. Wojny, która się toczy, przypomnijmy, od 2014 roku, kiedy Rosja zajęła ukraiński Krym oraz część Donbasu. Reżim, panujący na Białorusi, jest reżimem całkowicie kontrolowanym przez Kreml i nawet odejście od władzy Łukaszenki z przyczyn zdrowotnych czy innych, tego nie zmieni. Białoruś może dostać szansę wybić się na prawdziwą niepodległość tylko pod warunkiem, że Ukraina zwycięży w wojnie z imperialną Rosją. Wspierajmy zatem solidarnie Ukrainę w jej walce z agresorem.

Z Iness Todryk-Pisalnik i Andrzejem Pisalnikiem
rozmawiała TERESA SYGNAREK
Ilustracja SŁAWA SCHMELICH

VI VAR TVUNGNA ATT FLY FRÅN VITRYSSLAND

Samtal med journalistparet Iness Todryk-Pisalnik och Andrzej Pisalnik

Officiell användning av denna flagga är förbjuden, men den används som en symbol av den regimfientliga oppositionen.

Illustracja: Sława Schmelich

Polonia Nowa: I Grodno bedrev ni aktiv journalistisk verksamhet riktad till den polska diasporan i Vitryssland.

Iness Todryk-Pisalnik: Vår journalistiska verksamhet har i många år varit kopplad till medier hos Polackförbundet i Vitryssland (ZPB). Först var vi vanliga redaktörer för ZPB:s pressorgan "Głos znad Niemna" (Röst från Niemen) och sedan, efter valet av Andżelika Borys som ZPB:s ordförande 2005, tog min make Andrzej över som chefredaktör för "Głos znad Niemna". Tyvärr togs tidningen över av de vitryska myndigheterna efter fyra nummer som gavs ut av honom och ZPB omvandlades till en regimkontrollerad organisation under KGB:s beskydd. Den äkta ZPB under ledning av Andżelika Borys var tvungen att gå under jorden och bedriva sin verksamhet "olagligt", enligt de vitryska myndigheterna. För att bevara det oberoende polska tryckta ordet i Vitryssland började Andrzej, med hjälp av journalister i Polen, organisera utgivningen av "Głos znad Niemna i exil". Det var en olaglig utgivning enligt de vitryska myndigheterna. Med tiden Stiftelsen Frihet och Demokrati i Polen, grundad av Michał Dworczyk, tog över utgivningen av "Głos znad Niemna i exil". Tidningen redigerades av olika redaktörer under olika perioder. Efterhand skapade det oberoende ZPB en webbplats som jag skapade i samarbete med Föreningen "Wspólnota Polska". År 2013 skapade Andrzej, med hjälp av Stiftelsen Frihet och Demokrati, en ny webbplats för ZPB, Znadniemna.pl, som han tog på sig att redigera. Då blev jag chefredaktör för "Głos znad Niemna i exil" som publiceras som en PDF-version tillgänglig på portalen Kresy24.pl. Förutom det ger ZPB också ut tidningen "Magazyn Polski i exil" (tidigare "Magazyn Polski"), där vår fängslade kollega Poczobut varit chefredaktör sedan 2005. Min man Andrzej redigerar portalen glosznadniemna.pl. Det är en så kallad "spegel" till portalen Znadniemna.pl, som skapades efter att den primära adressen blockerades av de vitryska myndigheterna som betraktade Znadniemna.pl som en extremistisk plattform. ZPB-medier har ingen egen juridisk personlighet och tillhör Polackförbundet i Vitryssland och redaktörerna väljs av dess styrelse.

PN: Och sedan kom den stunden när ni plötsligt var tvungna att fly från Vitryssland...

Iness Todryk-Pisalnik: I slutet av mars 2021 arresterade de vitryska myndigheterna flera ZPB-aktivister: ordföranden Andżelika Borys, Andrzej Poczobut, Irena Biernacka och Marina Tizkowska, samt tidigare – en polsk aktivist från Brest som inte var ansluten till ZPB, Anna Paniszewa. Andrzej, som inte bara var redaktör för webbplatsen Znadniemna.pl utan också en talesperson för ZPB, informerade aktivt allmänheten i Vitryssland, Polen och världen om repressioner som drabbade den polska minoriteten i landet, som styrs av Lukasjenka. I mitten av april varnade Grodno-åklagaren min man Andrzej att sluta "förtala" Vitrysslands goda

namn i medierna. Som bevis på ett påstått "förtal" presenterades utdrag från Andrzej's framträdanden hos olika polska radiostationer. Att bryta mot varningen innebar rättsligt ansvar med samma grunder som journalisten Andrzej Poczobut anklagades för. Dagen efter åklagarens varning dök människor upp i svarta uniformer med "kalasjnikovs" i vår lägenhet. De beordrade oss att klä på oss och följa med dem, eftersom de skulle föra oss till förhör på Huvudkontoret för säkerhetsmyndigheten i Minsk. Vi var tvungna att lämna vår elvaårige son ensam hemma eftersom beväpnade tjänstemän inte tillät oss att ta med honom till släktingar. Under förhöret fick vi tydliga signaler att vi kunde hamna i fängelse och dela ödet med våra redan fängslade kollegor, och att den vitryska staten skulle se till att vår son skulle uppfostras till en vitrysk patriot. När vi förhöredes, sände en korrespondent för Polsk Radio i Vitryssland, ett meddelande om vår arrestering. Samtidigt satt en kommitté för Vitrysslandsfrågor i Europaparlamentet, med Europaparlamentarikern Robert Biedroń som ordförande. Han läste upp en tidigare skickad sammanfattning om antipolska repressioner i Vitryssland till kommitténs medlemmar. Troligtvis tack vare uppmärksamheten i medierna och i Europaparlamentet beslöt inte utredarna då att arrestera oss. Vi återvände hem sent på kvällen och tog diskret kontakt med den polske konsulin i Grodno. Vi hade bara en dag för allting - att ta hand om brådskande ärenden och packa våra saker. Tillsammans kunde vi ta med oss tre resväskor då Stiftelsen Frihet och Demokrati köpte tre flygbiljetter för oss och vår son Marcinek för en flygning dagen efter från Minsk till Warszawa. Vi blev följda till flygplatsen och eskorterade genom incheckningen av konsulin och hans rådgivare. I Warszawa välkomnades vi på flygplatsen av minister Jan Dziejczak och kollegor från Stiftelsen Frihet och Demokrati. Efter en kort paus återupptog vi verksamheten med portalen för att fortsätta vår uppgift att informera allmänheten om situationen för polacker i Vitryssland. Våra ansträngningar blev "uppskattade" av Lukasjenko-regimen, som definierade våra mediekkanaler - först Znadniemna.pl och sedan dess "spegelbild" Glosznadniemna.pl - som extremistiska medier.

PN: Det är svårt att föreställa sig, att hamna i ett nytt land med några få resväskor, utan bostad, utan medel för uppehälle. Vem hjälpte er?

Andrzej Pisalnik: I Polen var det framför allt viktigt att hitta någonstans att bo. Ett förslag fick vi från borgmästaren i Sopot, Jacek Karnowski och vice borgmästaren Marcin Skwierawski. Han ordnade också en skola för Marcinek. Det är så att Polacker i Vitryssland hade samarbetat med Sopot's stadsförvaltning i många år och lokala företrädare besökte oss regelbundet i Vitryssland. När Jacek Karnowski hörde i medierna historien om vår flykt, räckte han oss sin hjälpande hand. Vi accepterade tacksamt hjälpen och efter några månader med tillfälliga boenden fick vi en kommunal bostad, som vi renoverade, utrustade och nu bor i.

PN: Hur ser ert liv ut just nu...

Andrzej Pisalnik: Vår son Marcinek har snabbt anpassat sig till den nya verkligheten. Han är en duktig elev i skolan, har ett betyg från femte klass med skött band och har till och med fått ett diplom för att ha kommit på andra plats i sin ålderskategori i en recitationstävling i staden Sopot. När det gäller oss, så redigerar vi "Głos znad Niemna na uchodźstwie" (Röst från Niemen i exil) och portalen Glosznadniemna.pl. Vi arbetar hemifrån och

försöker på distans hålla kontakt med informatörerna i Vitryssland, vilket ger oss insikt om den aktuella situationen i landet dit vi för närvarande inte har möjlighet att återvända.

PN: "Världsorganisationen för polska medier utomlands" har under de senaste två åren vidtagit åtgärder för att stödja den fängslade journalisten Andrzej Poczobut, men det är ni som är extremt aktiva i Polen och kämpar för hans frigivning...

Andrzej Piszalnik: Andrzej Poczobut förblir den sista aktivisten från Föreningen Polacker i Vitryssland som är fängslad av Lukasjenko-regimen. Redan innan det drakoniska och orättfärdiga åttaåriga stränga fängelsestraffet utfärdades mot honom, organiserade vi, i samarbete med Sopots myndigheter, solidaritetsprotester mot Andrzej Poczobuts fängslande. Vi gjorde även detsamma i Gdańsk "Polen förenar oss"-stiftelsen. Dessa åtgärder fick alltid uppmärksamhet i lokala och nationella medier. I januari i år hölls en utställning med titeln "Andrzej Poczobut. Förföljd för sin polskhet" i Sejmen (det polska parlamentet). Vi är initiativtagare och författare till denna utställning som möjliggjordes med stöd från stiftelsen "Wolność i Demokracja". Utställningen finns tillgänglig för nedladdning på vår portal. Vi uppmanar polacker runt om i världen att ladda ner, skriva ut och visa den i sina respektive länder.

PN: Andrzej Poczobut har ställts inför samma orealistiska anklagelser som ordföranden för Polacker i Vitryssland Andżelika Borys. Efter över ett år i häkte blev Borys frisläppt och regimen återkallade de anklagelser som hade ställts mot henne "på grund av brist på brottselement". Å andra sidan dömdes Poczobut till åtta års fängelse i en sträng straffkoloni efter två år i häkte, endast två månader innan beslutet om Borys fattades av regimen. Anser ni att det finns en chans att regimen kan frige Poczobut enligt samma principer som den använde för att frige Borys?...

Andrzej Piszalnik: Vad som har hänt med Andżelika Borys förblir till stor del en gåta. Vi vet att den frigivna ordföranden besökte Polen. Men de påståenden som framfördes av den vitrysske diktatorn Aleksander Lukasjenko om att "inte ge Andżelika Borys till någon" eftersom "hon är polack, men hon är min polack, vår polack" har ännu inte motbevisats, och han har redan fattat beslut att hon inte kommer att bosätta sig i Polen. När det gäller Andrzej Poczobut tyder allt på att han har intagit en fast och kompromisslös hållning gentemot Lukasjenkos regim och inte tillåter någon att agera i hans namn. Det är vad vi vet och hur vi uppfattar situationen. Låt oberoende observatörer dra slutsatser.

PN: Hur ser ni på utvecklingen i Vitryssland och vad skulle ni kunna råda oss, polacker i andra länder. Hur kan vi stödja er och de personer som är förföljda och fängslade av regimen?

Andrzej Piszalnik: Under Aleksander Lukasjenkos styre har Vitryssland blivit en koloni till Ryssland. Processen med att uppsluka Vitryssland av dess östra granne har accelererat betydligt sedan Ryssland inledde en intensiv fas av krig mot Ukraina i februari 2022. Men kriget har pågått sedan 2014, när Ryssland annekterade Krim och en del av Donbass. Regimen som styr i Vitryssland är helt kontrollerad av Kreml, och även om Lukasjenko skulle lämna makten av hälso- eller andra skäl, kommer det inte att förändra situationen. Vitryssland kan bara få en verklig självständighet om Ukraina segrar i kriget mot det imperialistiska Ryssland. Låt oss solidariskt stödja Ukraina i dess kamp mot aggressorn.

med Iness Todryk-Piszalnik och Andrzej Piszalnik
samtalade TERESA SYGNAREK

Zagraniczne media na celowniku Łukaszenki

Białoruski dyktator Aleksander Łukaszenka podpisał ustawę, umożliwiającą zakazywanie działalności w kraju zagranicznych mediów. Zakaz ma być wprowadzany między innymi „w przypadku nieprzyjaznych działań obcych państw przeciwko mediom białoruskim”, czyli mediom propagandowym, obsługującym interesy rządzącego na Białorusi reżimu politycznego.

Znowelizowana Ustawa „O środkach przekazu masowego” rozszerza listę podstaw do cofnięcia wskazanemu medium oficjalnej rejestracji na Białorusi i ograniczenia dostępu użytkowników do jego zasobów internetowych. W szczególności nowe regulacje ustanawiają „wymagania dotyczące działalności właścicieli zasobów internetowych dystrybuujących produkty mediów telewizyjnych i nadawczych”. Władze w Mińsku nie precyzują, o jakie wymagania chodzi. Nowe prawo może jeszcze bardziej utrudnić pracę na Białorusi niezależnym dziennikarzom białoruskim oraz wysłannikom z innych krajów, współpracującym z zagranicznymi stacjami radiowymi, telewizyjnymi oraz agencjami informacyjnymi i innymi mediami, krytykującymi dyktatorski reżim.

De facto nowelizacja Ustawy „O środkach przekazu masowego” stwarza podstawę prawną do represji już od dawna stosowanych przez reżim Łukaszenki wobec niezależnych dziennikarzy białoruskich, współpracujących z zagranicznymi mediami. Nasz kolega Andrzej Poczobut już odsiadywa wyrok ośmiu lat kolonii karnej między innymi za publikacje w mediach polskich, w których władze dopatrzyły się „podżegania do nienawiści” czy „rehabilitacji nazizmu”. Zmiany w białoruskim prawie dotyczącym mediów nawiązują w pewnym sensie do obowiązującego od sześciu lat w Rosji prawa medialnego, które pozwala obejmować zagraniczne środki masowej informacji przepisami dotyczącymi tak zwanych „zagranicznych agentów”. Wcześniej przepisy te dotyczyły wyłącznie organizacji pozarządowych.

Utländska medier kontrolleras

Den vitryska diktatorn Aleksander Lukasjenka har undertecknat en lag som ger möjlighet att förbjuda verksamheten för utländska medier i landet. Förbudet kan införas "i fall av fientliga handlingar från utländska stater mot vitryska medier", vilket avser propagandamedier som tjänar det styrande politiska regimen i Vitryssland.

Den nya lagen kan göra arbetet för oberoende vitryska journalister och representanter från andra länder, som samarbetar med utländska radiostationer, TV-kanaler, nyhetsbyråer och andra medier som kritiserar diktatorregimen, ännu mer svårt.

I praktiken ger ändringen av lagen "Om massmedier" den juridiska grunden för repressalier som redan har tillämpats av Lukasjenkas regim mot oberoende vitryska journalister som samarbetar med utländska medier. Vår kollega Andrzej Poczobut avtjänar redan ett åttaårigt fängelsestraff bland annat för publiceringar i polska medier där myndigheterna såg "uppmaning till hat" eller "rehabilitering av nazismen". Ändringarna i den vitryska medielagstiftningen påminner på sätt och vis om Rysslands medielag som har funnits i sex år och som tillåter att utländska massmedier omfattas av bestämmelser som gäller så kallade "utländska agenter". Tidigare gällde dessa bestämmelser endast icke-statliga organisationer.

Źródła / Källor:

Znadniemna.pl na podstawie/enligt Meduza.io oraz /och TVP.info

W dniach 29 czerwca – 2 lipca odbył się VI Zjazd Polonii i Polaków za Granicą zorganizowany przez Radę Polonii Świata i Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Spotkanie miało miejsce w Warszawie oraz w Pułtusku i zgromadziło uczestników z całego świata. Delegaci Zjazdu uważają, że takie inicjatywy są niezbędne do tego, by Polacy za granicą mogli zachować polską tożsamość.

Na stronie Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” znajdujemy historyczny opis zjazdów: Skomplikowana historia naszego kraju sprawiła, że Polacy są jednym z najbardziej rozproszonych narodów europejskich. Ocenia się, że blisko jedna trzecia naszych rodaków żyje poza granicami ojczyzny.

Jedną z przyczyn tego wielkiego exodusu Polaków była utrata niepodległości, która położyła się cieniem na dziejach Polski na ponad sto lat. Sprawą restytucji państwa żyła cała polska emigracja XIX wieku, ta sama emigracja wykazała ofiarność, gdy wielka wojna narodów otworzyła przed Polakami szansę na odzyskanie wolności.

Manifestacją wspólnoty narodowej, jedności z macierzą, a także troski Polonii i Polaków z zagranicy o los ojczyzny, są Zjazdy Polonii, których tradycja sięga czasów II Rzeczypospolitej. Szósty już w naszej historii przypada na czasy burzliwe - pandemia, kryzys gospodarczy, wojna w Ukrainie za polską wschodnią granicą,

trudne stosunki dyplomatyczne z Białorusią, gdzie żyje liczna diaspora naszych rodaków, to wszystko sprawia, że stanęły przez nami wyjątkowe wyzwania - zjednoczenie wysiłków na rzecz bezpieczeństwa ojczyzny, określenie zadań dla Polonii w nowej sytuacji międzynarodowej w perspektywie ugruntowania wspólnoty wszystkich Polaków, solidarność z rodakami na Ukrainie i Białorusi.

Sesja inauguracyjna odbyła się w Sejmie RP na sali plenarnej, do której dostęp mają w zasadzie tylko parlamentarzyści. Ten wyjątek zrobiony został dla uczestników Zjazdu. Pełnomocnik rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą **Jan Dziedziczak** podkreślił w swoim wystąpieniu, że zorganizowanie zjazdu w Sejmie RP jest przykładem najwyższego, możliwego szacunku, jakim polskie państwo darzy przedstawicieli Polonii na całym świecie. Podkreślił, że poza granicami kraju żyje jedna trzecia polskiego narodu.

Przewodniczący Rady Polonii Świata **Jarosław Narkiewicz** zwrócił uwagę na rosyjską agresję na Ukrainę, a także podkreślał, że Polacy na Białorusi poddawani są represjom.

Wiceprzewodniczący Rady Polonii Świata **Tadeusz Adam Pilat** zwrócił się do wszystkich, którzy dysponują inicjatywą ustawodawczą o dokonanie przeglądu i wyrażną nowelizację wszystkich przepisów dotyczących Polonii i Polaków za granicą ponieważ brak jest kompleksowej ustawy o Polonii

Powiedział także, że „w polskim prawodawstwie istnieją różne przepisy dotyczące Polonii, np. przepisy paszportowe, ustawa o Karcie Polaka, repatriacji lecz brak jest całościowej, kompleksowej ustawy o Polonii i Polakach za granicą”. Dodał, że „Kodeks wyborczy też traktuje Polaków, zamieszkałych za granicą, co najmniej niedostatecznie”. Zaznaczył, że „Ogromna większość polonijnych struktur skupia Polaków wszystkich opcji politycznych, i dlatego działają ponad podziałami. Uważamy, że pozostająca poza granicami Ojczyzny jedna trzecia narodu polskiego zasługuje na właściwe przepisy prawne i właściwe miejsce w Konstytucji RP. Liczymy na to, że decyzje w tych sprawach zapadną tu, w Sejmie, ponad wszelkimi podziałami”.

Punktem kulminacyjnym w drugim dniu Zjazdu było spotkanie delegatów z Parą prezydencką w ogrodach Pałacu Prezydenckiego.

Prezydent objął Zjazd patronatem honorowym, a w czasie swojego przemówienia podziękował Polonii za obronę dobrego imienia Polski.

Delegaci spotkali się także z przedstawicielami rządu w siedzibie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Z inicjatywy Pełnomocnika Rządu ds. Polonii i Polaków za Granicą Rodacy mieszkający poza granicami kraju mają własne wyróżnienie. Jest to Odznaka Honorowa w uznaniu szczególnych zasług w zakresie umacniania polskiej tożsamości narodowej za granicą.

Podczas spotkania minister Jan Dziędziczak wręczył odznaki zasłużonym osobom i organizacjom, a jedną z nich było Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych.

Odznakę i dyplom odebrała *Teresa Sygnarek*, prezes Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych.

Dom Polonii w Pułtuskach stał się w trzecim dniu Zjazdu centrum rozmów i dyskusji o wyzwaniach stojących przed organizacjami Polaków poza granicami kraju.

W blokach tematycznych delegaci mieli możliwość dyskusji w różnych panelach:

- Sukcesy i wyzwania polskich mniejszości narodowych
- Samorządność Polonii – status i sytuacja struktur polonijnych
- Znaczenie polonijnej wspólnoty medialnej
- Polonijna kultura – fundament ducha i tożsamości narodowej
- Misja duszpasterstwa w umacnianiu wspólnoty polonijnej
- Rola oświaty polskiej w ruchu polonijnym
- Tożsamość narodowa młodzieży polonijnej
- Z polonijną turystyką bliżej Polski
- Polonijna przedsiębiorczość i inicjatywy gospodarcze.

„Znaczenie wspólnoty mediów polonijnych”

Moderatorem panelu była **Teresa Sygnarek** prezes Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych.

Panelistami byli:

- **Maria Byczynski**, British Poles, Wielka Brytania
- **Stanisława Stańczyk-Wojciechowicz**, Radio Lwów, Ukraina
- **Ewa Ikwanty**, Together Razem, Irlandia
- **Łukasz Dudka**, Dziennik Związkowy, USA
- **Mariusz Pawłowski**, Polonijna Agencja Informacyjnej
- do panelu zaproszony był **Jan Badowski**, dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

W prelekcji wprowadzającej **Teresa Sygnarek** przedstawiła swoją wizję budowania wspólnoty mediów polonijnych. Jest to przede wszystkim integracja i współpraca mediów bez podziałów. Jako przykład podała organizowane od 2014 roku Fora Mediów Polonijnych oraz utworzenie w 2019 roku Światowego Stowarzyszenia Mediów Polonijnych. Zarówno Fora Mediów, jak i Stowarzyszenie Mediów nie stosują jakichkolwiek podziałów na media na wschodzie i na zachodzie. Podkreśliła, że media na wschodzie mają inne potrzeby i inne uwarunkowania, zwłaszcza te na Ukrainie i Białorusi, ale celem powinno być łączenie wszystkich mediów, a nie ich dzielenie.

Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych jest za budowaniem mostów, a nie stawianiem murów.

Maria Byczynski stwierdziła, że podział na Wschód i Zachód jest niewłaściwy ponieważ powinno się współpracować, a nie dzielić i podkreśliła ważną rolę Światowych Forów Mediów Polonijnych. **Stanisława Stańczyk-Wojciechowicz** przedstawiła wartościowe działania Radia Lwów mające na celu szkolenie młodych dziennikarzy i zaapelowała aby „Zachód zrozumiał Wschód”. **Ewa Ikwanty**, opowiedziała jak udział w Forum Mediów Polonijnych dał inspirację do wydawania gazety i portalu przez organizację Together Razem. Podkreśliła, że ważna jest współpraca między mediami, wspólne warsztaty i szkolenia. **Łukasz Dudka** stwierdził, że media są klejem dla społeczności polonijnych, a dziennikarstwo polonijne

jest działalnością misyjną, której przyszłość uzależniona jest od wsparcia z Polski.

Mariusz Pawłowski - należy szukać tego co nas łączy czyli polskości.

Jan Badowski - Polska jest naszą matką, a o matce nie mówi się źle. W sprawie archiwizacji mediów podał przykład Polskiej Biblioteki Cyfrowej.

W dyskusji z zebranymi delegatami padło wiele ciekawych propozycji, a odnośnie tematu panelu tj. wspólnoty mediów delegaci opowiedzieli się za integracją, a nie za podziałami.

KOMUNIKAT

Panel „Znaczenie wspólnoty mediów polonijnych”

Uczestnicy panelu omówili najważniejsze kwestie dotyczące mediów polonijnych i stwierdzili potrzebę rozwiązań w następujących dziedzinach:

1. Media są spoiwem dla społeczności polskich poza granicami Kraju. Należy podkreślić znaczenie wspólnoty medialnej w ramach konsolidacji wszystkich mediów polonijnych na świecie.
2. Wyrażono konieczność organizowania zjazdów, warsztatów i szkoleń w celu wymiany doświadczeń i podnoszenia kwalifikacji zawodowych redakcji mediów polonijnych.
3. Działalność mediów polonijnych stanowi kronikę aktywności dla przyszłych pokoleń co oznacza konieczność archiwizacji i digitalizacji materiałów wydanych przez media polonijne.
4. Istnieje potrzeba aktywizacji i szkoleń dla kolejnych pokoleń młodych dziennikarzy.
5. Należy znaleźć wspólną płaszczyznę współpracy w celu zniwelowania podziału mediów na wschód i zachód.
6. Wsparcie finansowe ze strony rządu polskiego jest niezbędne w celu utrzymania i rozwoju wysokiego poziomu działalności mediów polonijnych.

Od lewej: Jan Badowski, Mariusz Pawłowski, Stanisława Stańczyk-Wojciechowicz, Ewa Ikwanty, Maria Byczynski, Łukasz Dudka. Teresa Sygnarek przy mównicy.

REZOLUCJE VI ŚWIATOWEGO ZJAZDU POLONII I POLAKÓW Z ZAGRANICY (Pułtusk, 1 lipca 2023)

- 1) Postulujemy, aby 20 milionów Polaków mieszkających poza granicami Polski, czyli 1/3 polskiego Narodu, znalazło właściwe miejsce w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
- 2) Postulujemy również, aby Kodeks wyborczy dawał nam szansę na pełnoprawny udział w wyborach do władz Rzeczypospolitej Polskiej
- 3) W szczególności postulujemy:
  - Przywrócenia wyborów korespondencyjnych za granicą, jako formuły najważniejszej dla Polonii, która korzystała dotychczas z tej możliwości w ponad 95%.
  - Stworzenia w Polsce specjalnego okręgu wyborczego dla Polonii i Polaków z zagranicy, w którym moglibyśmy wybierać przedstawicieli różnych partii politycznych nas reprezentujących.
- 4) Apelujemy, aby wszelkie decyzje dotyczące Polonii i Polaków za granicą zapadały ponad wszelkimi podziałami.
- 5) Przyszłością Polonii jest młodzież, toteż apelujemy do Rady Polonii Świata, aby wspólnie ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” i polskimi władzami w przyszłym roku zorganizować Światowy Zjazd Młodzieży Polonijnej. Apelujemy do organizacji polonijnych na całym świecie oraz organizacji i instytucji w Polsce o udzielenie tej inicjatywie wszelkiego wsparcia.
- 6) Apelujemy jednocześnie o zwiększenie środków przeznaczonych na przyjazdy dzieci i młodzieży polonijnej do Polski.

Miły akcent podczas Zjazdu w wykonaniu redaktorki kwartalnika „Polonia Nowa”

Podczas spotkania w Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska” Danuta Zasada została poproszona o zaśpiewanie „Ballady o Polonii”. Jest to utwór z jej muzyką i jej tekstem. Ballada została przyjęta z entuzjazmem i pojawiły się głosy żeby rozpowszechnić tę balladę jako polonijną pieśń reprezentacyjną.

Od konkursu „Być Polakiem” do konkursu „Polska-Szwecja”

Jak szybko mogą spełnić się marzenia wie licealistka ze Sztokholmu Julia Rowicka, która na Gali Konkursu „Być Polakiem” zwierzyła się, że jej marzeniem jest studiować w Polsce. Miało to miejsce 2 lipca 2022 w Zamku Królewskim w Warszawie, a już 13 kwietnia 2023 r w Zamku Golubskim odbierała indeks jako laureatka 7. edycji konkursu „Polska - Szwecja między rywalizacją, a współpracą”.

Konkurs ten organizuje Zamek Golubski przy współpracy z Towarzystwem Polsko-Szwedzkim w Warszawie. Pomysłodawcami konkursu są, prof. Marek Beyger nauczyciel historii w golubskim liceum - wychowawca wielu pokoleń olimpijczyków i dyrektor Zamku kasztelan Stefan Borkowicz. To dzięki ich staraniom głównymi nagrodami, które czekają na laureatów konkursu są indeksy wielu uczelni. W 2023 roku były to indeksy UAM w Poznaniu, UKW w Bydgoszczy, UMK w Toruniu, UMK w Olsztynie, Uniwersytet we Wrocławiu, Uniwersytet w Białymstoku, ANS w Gnieźnie, Bydgoska Szkoła Wyższa, ANS we Włocławku, ANS w Łomży i UKSW w Warszawie. Konkurs rozgrywany jest w trzech kategoriach. Praca pisemna, praca plastyczna i praca multimedialna. W każdej kategorii organizator przygotowuje zestaw tematów do wyboru. Konkurs ma status konkursu międzynarodowego i kierowany jest do uczniów ostatnich klas szkół średnich. W tym roku drugie miejsce w kategorii prac pisemnych zajęła uczestniczka konkursu ze Szwecji Julia Rowicka. Ma wprawdzie przed sobą jeszcze jeden rok nauki w liceum. ale o studia w Polsce nie musi się już martwić. Organizatorzy liczą, że przykład Julii będzie zachętą do udziału w konkursach następnych edycji kolejnych uczestników ze Szwecji.

Gala 7. edycji konkursu zbiegła się z uroczystościami związanymi z 400 leciem wizyty króla Zygmunta III Wazy w Golubiu, gdzie starostą była jego sistra Anna. Gala Konkursu i uroczystości rocznicowe zostały uwiecznione w publikacji „Zygmunt III Waza na zamku Golubskim” pod znakomitą redakcją prof. dr hab. prof. zw. Mirosława Krajewskiego.

Zachęcam czytelników Polonii Nowej do odwiedzania Golubia i Zamku, gdzie historia przeplata się z teraźniejszością, gdzie znajduje się wiele pamiątek historycznych, związanych nie tylko z historią Polski i Szwecji.

Tekst: TOMASZ ANDRZEJ KWIECIŃSKI

Na tle konkursowych prac plastycznych stoją: od lewej Tomasz Kwieciński, Violetta Kwiecińska, centralnie Julia z rodzicami, po prawej Stefan Borkowicz dyrektor Zamku Golubskiego i z jego lewej strony Honorowy Konsul Generalny Królestwa Szwecji w Gdańsku Magdalena Pramfelt.

Poznaj redakcję **POLONIA** NOWA

Przedstawiamy naszym czytelnikom członków redakcji Polonia Nowa. Osoby, które większość z Was zna tylko z podpisów pod tekstami w naszym kwartalniku. W poprzednim numerze przedstawiliśmy Sławę Schmelich, a w tym numerze poznamy - ANNĘ PARADOWSKĄ.

POLONIA NOWA: Redakcja poniekąd „odkryła” Cię dzięki mediom społecznościowym, w których jesteś bardzo aktywna. Co daje Ci ta aktywność?

ANNA: To prawda, bywa, że w mediach społecznościowych jest mnie aż nadto, a czasem wręcz odnoszę wrażenie, że zostały stworzone specjalnie dla mnie, abym mogła publikować wszystko to, co uda mi się wystukać na klawiaturze komputera.

Bywa, że piszę kompletnie zmyślane opowiadki, układam wiersze głównie na potrzeby własne, bądź klecę rymowane bajeczki dla dzieci. Najczęściej jednak bloguję niemal na zasadzie ekshibicjonizmu, dzięki któremu można mnie lepiej poznać i dowiedzieć się ze szczegółami co słychać w moim świecie. Wszystko to spowodowane jest umiłowaniem do pisania, dzięki któremu od kilku lat udaje mi się być w stu procentach sobą bez przejmowania się „co ludzie powiedzą”. Ma to w pewnym stopniu działanie terapeutyczne, dzięki któremu udało mi się także nawiązać fantastyczne relacje z ludźmi, którzy cenią sobie moją szczerość i pewnego rodzaju autentyczność, może dlatego, że nigdy nie owijam w bawełnę i publicznie poruszam tematy, na które wielu z nas nie ma odwagi.

POLONIA NOWA: Przejdźmy do Twoich zdolności „allround”. Masz nie tylko dobre pióro, ale także niezwykle artystyczne oko fotografa. Możemy to podziwiać nie tylko na facebooku, ale także w naszym kwartalniku. Masz także swój profil fotograficzny, który cieszy się sporą popularnością.

ANNA: Fotografia kręci mnie niemal w takim samym stopniu jak pisanie i choć jest to w stu procentach amatorskie pstrykanie to zapis wizualny tego co widzę sprawia mi dużo frajdy.

Prawdę mówiąc jestem kompletnie uzależniona od natury, co zrzucam na karb nadwrażliwości emocjonalnej, a Szwecja i jej różnorodność daje mi ogrom możliwości: biorąc pod uwagę porę roku, pogodę, światło, czy ustawienie. Dane miejsce nigdy nie jest takie samo, nawet jeśli fotografuję je po raz setny. Mniejsze zamiłowanie w tej kwestii mam do ludzi - uważam, że flora i fauna są wdzięczniejszymi obiektami do zamykania w kadrze. Publikuję faktycznie głównie na facebooku, bo chcę dzielić się otaczającym mnie pięknem z moimi bliskimi, ale mam też tematyczny profil na instagramie, gdzie umieszczam wyłącznie slajdy z moich eskapad.

POLONIA NOWA: Do tej różnorodności uzdolnień i zainteresowań można dodać Twoje podejście do wyzwań, często ekstremalnych. Jakie jest Twoje wrażenie ze skoku na spadochronie?

ANNA: Skok ze spadochronem był chyba drugą najbardziej ekstremalną rzeczą jaką zrobiłam w życiu (pierwszą była przeprowadzka do Szwecji). Jak było? Fenomenalnie, choć też na początku przerażająco, szczególnie moment „wypadnięcia” z samolotu był tym, gdy przysłowiowe życie przeleciało mi przed oczyma, bo praktycznie na nic nie miałam już wpływu. Skakałam jednak w tandemie z człowiekiem, któremu zaufałam całkowicie i w gruncie rzeczy miałam pewność, że jestem przy

nim bezpieczna. Najpiękniejszy jest ten moment, gdy otwiera się spadochron - jest on jak przejście przez magiczny portal - zalewa cię fala spokoju i relaksu, możesz cieszyć oczy widokiem okolicy i czuć wolność jakiej nie da się z niczym porównać. Doświadczasz czegoś, co wręcz trudno opisać słowami...

POLONIA NOWA: *Powrócę jeszcze do tej „wielofunkcyjności”. Oprócz pracy w redakcji jesteś prezsem Klubu Przyjaciół Niepodległej w Malmö (KPN).*

Jak wygląda działalność tego Klubu i co planujesz w najbliższej przyszłości?

ANNA: KPN w Malmö jest poniekąd takim moim dzieckiem, które urodziło się całkiem niedawno i dopiero zaczyna raczkować, a powstało głównie z potrzeby organizacji różnego rodzaju imprez kulturalnych i integracyjnych dla tutejszej Polonii. Głównym jego zadaniem jest organizacja odbywającego się już cyklicznie Biegu dla Niepodległej organizowanego w listopadzie z okazji kolejnych rocznic odzyskania niepodległości przez Polskę. Pod klubowym sztandarem prowadzimy także pomocowe akcje charytatywne polegające głównie na zbiórkach odzieży, czy żywności dla najbardziej potrzebujących.

Oprócz tego jako Klub mamy w planie m.in. zapoczątkowanie tradycji obchodów Dnia Polonii i Polaków za granicą, które podobnie jak Święto Flagi przypada 2 maja. Moja głowa jest pełna pomysłów, ale nie chcę przypadkowo zapeszyć dzieląc się nimi już teraz.

POLONIA NOWA: *Jesteś także aktywnym członkiem organizacji Pro Polonia Malmö oraz nie tylko członkiem, ale także skarbnikiem w Światowym Stowarzyszeniu Mediów Polonijnych. Oprócz-*

pracy społecznej, którą wkładasz do tych organizacji, co daje Ci zaangażowanie w działalność polonijną?

ANNA: Praca dla organizacji polonijnych sprawia mi przede wszystkim ogromną satysfakcję, gdyż jest pewnego rodzaju wyzwaniem w którym mogę wykazać się najlepiej jak potrafię, tym bardziej, że niemal od zawsze jestem społecznikiem. Odkąd pamiętam najlepiej czuję się sama ze sobą, gdy mogę coś zrobić dla innych, a stowarzyszenia dają mi ku temu ogrom możliwości, za które jestem niezmiernie wdzięczna. Inna równie istotna sprawa to ludzie, których dzięki mojemu członkostwu poznaję - wiele niedobrego mówi się o naszych wzajemnych relacjach za granicą, ale jakoś tak się pięknie składa, że wielokrotnie już miałam okazję obalać te stereotypy, a niektóre zawarte w Szwecji przyjaźnie z pełnym przekonaniem mogę nazwać takimi “aż po grób”. Kolejną kwestią jest nieustanny rozwój: pogłębiam swoją wiedzę w różnorodnej tematyce, nabieram więcej pewności siebie, życiowej odwagi, łatwiej podejmuję decyzje, które niegdyś były dla mnie nie do przejścia. Długo by wymieniać zalety działalności polonijnej w Szwecji.

POLONIA NOWA: *Zaskocz nas. Czy masz jeszcze jakieś inne hobby?*

ANNA: Kocham podróże niezależnie od odległości miejsc docelowych, choć nie wiem, czy jest to zaskoczeniem z racji mojego zamiłowania do fotografii. Najbardziej cenię sam czas przemieszczania się i często żartuję, że w moim aucie mogłabym wręcz zamieszkać. To taka kumulacja muzyki, której nigdy dość, swobody przepływu myśli, a do tego droga do celu, najlepiej najbardziej kręta i mało uczęszczana, gdy nie wiem co dane mi będzie zobaczyć po drodze - to także mój sposób na wolność. Aha, i kocham jeść. Tak, śmiało mogę nazwać to moim hobby...

Ostatnie wydarzenia w Zrzeszeniu

Dni Dziedzictwa Polskiego w Sztokholmie

W dniach 11-14 maja obchodzony były Dni Dziedzictwa Polskiego w Sztokholmie. Żaglowiec „Dar Młodzieży” przyłynął do Sztokholmu, aby uczestniczyć w uroczystościach. 12 maja na pokładzie statku odbyły się uroczystości związane ze Świętem Konstytucji 3 Maja z udziałem szwedzkich polityków i dyplomatów akredytowanych w Szwecji. W uroczystości Zrzeszenie Organizacji Polonijnych w Szwecji reprezentowali: prezes Zrzeszenia *Teresa Sygnarek* i prezes honorowy Zrzeszenia *Tadeusz Pilat*. Przed wejściem na pokład żaglowca zwiedzający mieli możliwość obejrzenia wystawy zorganizowanej przez artystów malarzy z Proformart. Na zakończenie obchodów do Sztokholmu przyjechała grupa młodzieży z Ogniska „Kwiaty Polskie” z Malmö. W tym dniu młodzież wzięła udział w uroczystej mszy z okazji Dnia Dziedzictwa Narodowego, a potem złożyła kwiaty na cmentarzu razem z Panią Ambasador. Następnie trzy razy występ przed Darem Młodzieży w pełnym słońcu i powrót do Malmö. Był to maraton dla młodzieży, ale wysiłek i zmęczenie zostały wynagrodzone przez owacyjne przyjęcie publiczności.

Polish Heritage Days i Stockholm

Den 11-14 maj firades Polish Heritage Days i Stockholm. Segelfartyget “Ungdomarnas Gåva” anlände till Stockholm för att delta i firandet. Den 12 maj ägnades firandet konstitutionsdagen den 3 maj ombord på fartyget med deltagande av svenska politiker och diplomater ackrediterade i Sverige. Under ceremonin representerades Polska Riksförbundet av ordförande *Teresa Sygnarek* och hedersordförande *Tadeusz Pilat*. Innan man gick ombord på segelfartyget fick besökarna möjlighet att se en utställning anordnad av artister från Proformart. I slutet av firandet kom en grupp ungdomar från “Kwiaty Polskie” från Malmö till Stockholm. Den dagen deltog ungdomarna i en högtidlig mässa med anledning av nationalarvsdagen och sedan lade de blommor på kyrkogården tillsammans med ambassadören och slutligen gav de tre dansuppvisningar framför segelfartyget och återvände samma dag till Malmö. Det var ett maratonlopp för ungdomarna, men ansträngningen och tröttheten belönades med publikens applåder.

„Kwiaty Polskie” przed żaglowcem „Dar Młodzieży”. / „Kwiaty Polskie” framför segelfartyget.

Ostatnie wydarzenia w Zrzeszeniu

POLSKIE TOWARZYSTWO TEATRALNE W SZWECJI
ZAPRASZA NA

KONCERT MUZYCZNY

PEREŁKI PTTS-U

NICOLE BIEGNIĘWSKA
EMIL MADON
ADRIAN MACIUS
JULIA KOLARCZYK
JOANNA LANGER
DANIEL JONCZYŃSKI
KAMIL JONCZYŃSKI
TOMASZ WÓJCIESZKO
MARGARETA JABŁONSKA
VIKTORIA GRUSZKA
NICOLE MIKUČKA
DANA PLATTER
OLGA MADON
RÓŻA ZAWADZKA
BEATA LASZKOWSKA
ALICJA BADOŃSKA
ANGELIKA FIDOR
DIANA KICIA
MAGDALENA MAJEWSKA
JANUSZ ANTOŁAK
VIKI MIKUČKA

JUBILEUSZ POLSKIEGO TOWARZYSTWA TEATRALNEGO W SZWECJI! 30 LAT!
W NIEDZIELĘ 21 MAJA o GODZ. 16.00
ÅRSTA FOLKETS HUS TEATER
HÅLMARSVÄGEN 28, ÅRSTA TORG

Jubileusz Polskiego Towarzystwa Teatralnego w Szwecji

Jubileuszowy koncert Polskiego Towarzystwa Teatralnego pokazał prawdziwe perełki swojej działalności. Konferansjerka w wykonaniu Dany Platter poprowadziła publiczność przez różne występy na przestrzeni wielu lat.

Prezes Zrzeszenia Teresa Sygnarek i Grażyna Zalisz przekazały dyrektor Teatru Ewie Nordin gratulacje, a Dana Platter została odznaczona srebrnym medalem honorowym Zrzeszenia.

*Polskiemu Towarzystwu Teatralnemu
życzymy kolejnych sukcesów!*

Polish Heritage Days

BIEG NA 1791 M

WSTĘP BEZPŁATNY
UDZIAŁ W BIEGU: 50 KR

**SOBOTA, 13 MAJA
11:00-16:00
STUGI HARCERSKIE
177 38 JÄRFÄLLA**

UDZIAŁ W BIEGU PROSIMY SKŁADAĆ NA MAILA:
KONTAKT@OGNIWO.SE LUB W APLIKACJI
EVENTORITE.COM
KOSZT UCZESTNICTWA: 50KR PRATNE NA MIEJSCU

11:00 - 14:00 ROZPOCZĘCIE PIKNIKU RODZINNEGO (KIEŁBASKI, KAWA, WYPIEKI)
11:00-12:00 WARSZTATY, RĘKODZIEŁO, MALOWANIE PORTRRETÓW
11:30-12:00 REJESTRACJA NA BIEG
12:00 ROZGRZEWKĄ PRZED BIEGIEM
12:10 START BIEGU NA 1791M (UCHWALENIE KONSTITUCJI 3 MAJA)
12:45-13:15 WARSZTATY TANECZNE Z GRUPĄ PIASTOWIE
15:00-16:00 MECZ POLONIA FALCONS FF KONTRA KADECI ZAŁOGI DARU MŁODZIEŻY
*MIECZ OGRZEDZIE SIĘ NA WYBIEGI: BOLLNTERVÄLLEN 2 SF, KALLTORPSSVAGEN 20, SE 74 JARFÄLLA

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ AMBASADĘ RP W SZWEDZKIM

SPONSORZY WYBARKEN
PARTNER WYBARKEN

Dzień Polskiego Dziedzictwa Narodowego

Towarzystwo Polaków „Ogniwo” zorganizowało bieg i piknik w ramach Dni Polskiego Dziedzictwa Narodowego we współpracy z Hufcem LS Kaszuby, Proformart, Zespołem Folklorystycznym Piastowie i Polonia Falcons.

Przy pięknej pogodzie na teren stanic harcerskich przybyło wielu Polaków.

Bieg miał długość 1791 metrów dla uczczenia daty powstania Konstytucji 3 Maja.

Oprócz biegu było wiele innych atrakcji, jak na przykład warsztaty rękodzieła czy malowania, a artysta z Proformart malował portrety i karykatury.

Piłkarze z Polonia Falcons rozegrali mecz z kadetami załogi „Daru Młodzieży”.

Tak jak Klub Przyjaciół Niepodległej w Malmö wcześniej zadeklarował pomysł organizowania obchodów z okazji Dnia Polonii i Flagi Polskiej 2 maja połączonych z dniem Konstytucji 3 Maja, takie same plany ma Towarzystwo Polaków „Ogniwo”, czyli w przyszłym roku zapowiada się piękny polski majowy dzień w Szwecji.

40 lat Ogniska „Kwiaty Polskie”

Kolejny koncert jubileuszowy, który odbył się przy pełnej sali teatralnej w Studieförbundet w Malmö.

Dzieci i młodzież z Ogniska „Kwiaty Polskie” zaprezentowały wspaniały repertuar taneczny i śpiewny. Miłym akcentem był udział młodzieży, a właściwie już osób dorosłych, które już nie tańczą w zespole, ale na tę jubileuszową okazję dołączyły do występów.

Warto tutaj nadmienić, że najstarsza grupa młodzieżowa „Kwiatów Polskich” osiągnęła niezwykle wysoki poziom i wśród publiczności padało określenie „tańczą jak małe Mazowsze”.

A ten sukces to w dużej mierze zasługa kierownika artystycznego, choreografa i zarazem prezesa Ogniska, Marii Tatusch, która działa w Ognisku od 1993 roku.

Podczas uroczystości prezes Zrzeszenia Organizacji Polonijnych w Szwecji, Teresa Sygnarek wręczyła Marii Tatusch złotą odznakę honorową Zrzeszenia w uznaniu wkładu jej pracy i nagrodę - czek dla Ogniska.

*Kwiatom Polskim gratulujemy
i życzymy dalszych sukcesów!*

©AnnaParadowska

©AnnaParadowska

NIESPODZIANKA

DLA POLONII W POŁUDNIOWEJ SZWECJI

Ogłosimy ją na stronie Facebooka Dom Polonii Kopernik, która zostanie otwarta w połowie lipca.

Poczet sztandarowy Zrzeszenia podczas uroczystości obchodów święta narodowego w Skansenie, Teresa Sygnarek i Urszula Piat.

Jubileusz J.K.M. Króla Szwecji - 50 lat na tronie

Under 2023 firas H.M. Konungens
50 år på tronen

Obchody związane z jubileuszem Króla Szwecji odbyły się równoległe z 500. rocznicę wstąpienia na tron Gustawa Wazy. 6 czerwca, który jest Świętem Narodowym i Dniem Flagi Szwedzkiej miały miejsce w Sztokholmie parada oraz uroczystości w Skansenie, na które zaproszona została grupa reprezentacyjna Zrzeszenia Organizacji Polonijnych w Szwecji, której Król wręczył flagę szwedzką w 2017 roku, i która uczestniczyła w poczie sztandarowym w tym roku.

Flagę szwedzką od Króla otrzymało także Towarzystwo Polaków „Ogniwo” razem z zespołem folklorystycznym „Piastowie” w 2003 roku jako pierwsza cudzoziemska organizacja i jak co roku brali udział zarówno w paradzie, jak i w poczie sztandarowym.

Firandet i samband med jubileet för Sveriges kung ägde rum samtidigt som 500-årsjubileet av Gustav Vasas trontillträde. Den 6 juni är en officiell nationaldag, även kallad svenska flaggans dag. Denna dag hölls en parad och andra festligheter på Skansen, där en representativ grupp från Polska Riksförbundet i Sverige var inbjuden. Denna grupp mottog den svenska fanan från kungen år 2017 och deltog i fantåget i år.

Polska Föreningen “Ogniwo” tillsammans med folkdansgruppen “Piastowie” mottog också den svenska fanan från kungen år 2003 och har sedan dess deltagit i både paraderna och fantåget varje år.

Plany Zrzeszenia na 2023 rok

Tę datę należy zapamiętać :-)

Jak co roku będą organizowane Biegi dla Niepodległej w Sztokholmie, Malmö, Göteborgu, Eskilstunie i Karlshamn. W tym roku w niedzielę 12 listopada. Informacje i zapisy będą zamieszczone w mediach społecznościowych Zrzeszenia i poszczególnych klubów, które te biegi organizują.

niedziela
12 listopada
godz. 14.00

MALMÖ
GÖTEBORG
ESKILSTUNA
SZTOKHOLM
KARLSHAMN

MEDAL
dla każdego uczestnika!
Nagrody: STATUETKI
dla zdobywców trzech
pierwszych miejsc
dla dorosłych i dla dzieci
Po biegu zapraszamy na
spotkanie polonijne

REJESTRACJA odbędzie się przez podany później link.

Podamy także na jaki cel charytatywny zostaną przeznaczone zebrane środki.

Informacja będzie także w grupie na Facebooku: KLUB PRZYJACIÓŁ NIEPODLEGŁEJ W SZWECJI

Ring

040-23 55 44

Östra Rönneholmsvägen 26, 211 47 MALMÖ

www.ronneholmstandvard.se

Linkes BilService

auktoriserad verkstad

Podczas
naprawy
samochód
zastępczy
GRATIS

Dla wygody Klienta -
oferujemy zabranie auta
na roczny przegląd
techniczny!

- **Podstawowy serwis od 1.700:-**
4 l oleju, filtr oleju, filtr powietrza i 20 punktów kontroli
- **Serwis klimatyzacji 1.100:-**
łącznie z napełnieniem
- **Serwis hamulców - płyn hamulcowy 750:-**
co 24 miesięcy niezależnie od przejechanych km
- **Wymiana rozrządu od 2.995:-**

- Zawsze oryginalne części
- Gratisowy transport w odl. 20 km od warsztatu
- Fachowa obsługa po polsku

Kvarngatan 20, ARLÖV
040 43 42 65 0735 84 33 74
pon - piątek 9 - 17, sobota 10 - 13
www.linkesbilservice.com